

ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ԳՈՐԴԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՋԱՎՈՐՆԵՐԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

**ԿՈՄԲԱՑՆՈՎ ԻՆՉՊԵՍ ՀԱՎԱՔԵԼ
ՎՈՉ ՊԱԿԱՍ ՔԱՆ
500 ՀԵԿՏԱՐ ԲԵՐՔ**

ԳՅՈՒՂՆԵՐ

1936

ՅԵՐԵՎԱՆ

631.3

4-68

631.3

4-68

ՊՈԼՈԳՈՒՑԻՆ, ԿՈՐՄԻՆ, ՄԻՄՐԻԿՈՎ, ՊՈԳՈՐԵԼՈՎ, ԿՈՉԵՏԿՈՎ,
ՇՍԼԱՅԵՎ, ՎՈՅՏԵՆԿՈ, ԿՈԼԵՍՈՎ, ԿՈՏՈՎ, ՋԱՐՈՒԲՈՅԵՎ, ՈՒՏՅՈՒ-
ՇԵՎ, ԿՈՒՋՆԵՑՈՎ, ՇԻՐՈԿՈՎ, ԿՈՐՋՈՐ, ԼՈԳՎԻՆԵՆԿՈ, ՈՃԵՐԵ-
ԼՅԵՎ, ՎՈՎԿ, ԿԱՅԱՆՈՎԱ, ՈՍՏԱՊԵՆԿՈ, ԿԱՊՈՒՍՏԱ, ՄԱԺԱՆ,
ՊԻՐՈՃԿՈՎԱ, ԳՍԼՈՒՇԿՈ, ՍԻՐՏԼԱՆՈՎ, ՁՆԴԻՆԵՅԵՎ, ՄԻԽԻՆ,
ՋԱՏԵՆՅՈՅԿՈ, ՎԻՆՆԻԿ, ՆՈՎԻԿՈՎ.

ԿՈՄԻԱՅՆՈՎ ԻՆՉՊԵՍ ՀԱՎԱՔԵԼ
ՎՈՉ ՊԱԿԱՍ ՔԱՆ
500 ՀԵԿՏԱՐԻ ԲԵՐՔ

Նյութը մշակեց
Ինժ. ՍենՆաևիչ Խ. Ն. ՊՈՐՏՆՈՎ

22.05.2013

16124

850
37

Պատ. խմբագրի՝ Ն. Արոյան
Մաս. խմբագիր՝ Ալիս Մարցոնյան
Թարգմ. Արմ. Դուկասյան
Տեխ. խմբ.՝ Վ. Ալեկյան
Սրբազրիչ՝ Խ. Այվազյան
Գլավիտի լիազոր № 1100
Հրատ. № 372, պատվեր № 608, տիրաժ 1000
Հանձնվել է արտադրության 28 ոգոստոսի 1936 թ.
Ստորագրված է ապագրելու 8 հոկտեմբերի 1936 թ.

Դյուզերատի տպարան, Նալբանդյան № 11

ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ

Այս գիրքը գրել են ըսանիննը ընդհանրակիր կոմբայնավար՝ ընկ. ընկ. Ս. Վ. Պոլազուտինը, Յե. Մ. Կորմինինը, Վ. Ա. Միմրեկովը, Գ. Ն. Պոգորելովը, Գ. Գ. Կոչետկովը, Ա. Ի. Շալայեվը, Յե. Տ. Վոյտենկոն, Ֆ. Ի. Կոլեսովը, Ֆ. Գ. Կոսովը, Վ. Յե. Չարուբայեվը, Խ. Խ. Ուսոյաշեվը, Ա. Գ. Կուզնեցովը, Ֆ. Կ. Շերոկովը, Դ. Գ. Գորգարը, Ի. Ս. Լոզվինենկոն, Ի. Գ. Ոստերկյեվը, Մ. Ս. Վովկը, Ա. Կ. Կաֆանովան, Ի. Վ. Ոստապենկոն, Գ. Յե. Կապուստան, Ն. Ա. Մաժանոն, Ա. Ա. Պրոժեկովան, Ա. Գ. Գալուշկոն, Շ. Ա. Միրտլանովը, Գ. Գ. Անդրեյեվը, Ա. Դ. Միխինը, Ս. Ս. Չատենյայկոն, Յե. Վ. Վիննիկը, Ա. Ի. Նովիկովը, հրատարակչության խմբագիր՝ ինժեներ-մեխանիկ Մ. Ն. Պորտնովի հետ միասին:

Այս գրքում ընդհանրացված է ինչպես հեղինակներին, այնպես էլ մյուս կոմբայնավար և կոմբայնավարուհի ստախանովականներին աշխատանքի փորձը: Գրքում նյութը շարադրված է այն կարգով, վոր կոմբայնավարի և նրա ոգնականի համար ամենորյա ձեռնարկ-ուղեցույց ծառայի:

Ընկ. Յա. Ա. Յակովլեվը կուսակցության և կառավարության ղեկավարներին հետ հացահատիկի բերքատվության առաջավորներին — արակտորիստներին և կալսիչների մեղենավարներին — խորհրդակցության ժամանակ (29 փետեմբերի 1935 թ.) իր արտասանած ճառում ասաց.

«Անցյալ տարվա կոլտնտեսային համազուժարում յերկու կոմբայնավար կար՝ հարվածային ընկերներ Ազեյեվը և Կոլեսովը: Կոլեսովը ընկեր Ստալինին խոստացել էր իր կոմբայնով հավաքել 600 հեկտարի բերք, բայց հավաքել է 751 հեկտարի բերք:

Շատ կարևոր է, վոր նա իր խոստումը կատարել ու գերակատարել է: Սակայն ել ավելի կարևոր է այն, վոր կուօսակցության կենտրոնական կոմիտեյի և կառավարության անդամների հետ առաջավոր կոմբայնավարների ունեցած խորհրդակցությանը, կոլտնտեսային յերկրորդ համագումարից հազիվ մեկ տարի անց, մասնակցել են վոչ թե յերկու, այլ 197 կոմբայնավար: Նրանք բոլորն էլ կոմբայնի համար սահմանված նորման գերակատարել են վոչ պակաս, քան կրկնակի չափով: Նրանցից 68 կոմբայնավար մեկ կոմբայնով հավաքել են ավելի քան 600 հեկտարի բերք: Յեվ այս այն ժամանակ, յերբ 15 վոտնաչափանոց կոմբայնի նորման 160 հեկտար է, իսկ 20 վոտնաչափանոց կոմբայնին՝ 180 հեկտար:

Մեկ հեկտար հացահատիկի բերքը հավաքելու և կալսելու համար այն գործիքներով, վոր մինչև հեղափոխությունն ունեյին չքավորն ու միջակը—այն է՝ գերանդիով, մանգաղով ու կալսիչ շղթայով,— պահանջվում էր յերեք հոգու 6—8 որվա տաժանակիր աշխատանք: Նույն այդ մեկ հեկտար հացահատիկի բերքը լրերգրեյկայով հավաքելու և կալսելու համար պահանջվում է յերեք հոգու մոտավորապես 2—3 որվա աշխատանք: Իսկ կոմբայնով նույն այդ մեկ հեկտար հացահատիկի բերքը յերեք աշխատող (կոմբայնավարը, նրա ոգնականը և տրակտորիստը) հնձում, կալսում և դտում են միայն մեկ ժամվա ընթացքում: Ընկեր Ստալինի առաջարկության համաձայն, խորհրդային յերկիրը միմիայն 1936 թվին արտադրելու յե 60.000 այդպիսի կոմբայն:

Ահա թե ինչպես է մեր կուսակցությունը կոլտնտեսություններին զինում բարձր տեխնիկայով, ահա թե ինչպես է խորհրդային իշխանությունը հեղափոխում գյուղացու աշխատանքը:

Մեր յերկրի առաջին կոմբայնավար ընկ. Պոլադուտինը հավաքել է 1005 հեկտարի բերք: Նա կատարել է այնպիսի աշխատանք, վորի համար անհատական տնտեսություն վարելիս, հնձի ժամանակ քափ ու քրտինք մտած պետք է տնքային 200 մենատնտես: Ահավասիկ թե ինչպիսի վարպետների յե շքանշանով պարգևատրել ԽՍՀՄ-ի կառավարությունը:

Ընկեր Լ. Բերիայի անվան Հայաստանի Կոմունիստական բարձրագույն գյուղատնտեսական դպրոցի ոժանդակությամբ

Գյուղերատը հրատարակելով սույն աշխատությունը՝ նպատակ ունի առաջավոր կոմբայնավարների փորձը յուրաքանչյուր կոմբայնավարի սեփականությունը դարձնել և ոգնել հետ մնացողներին՝ տիրապետելու կոմբայնի վրա աշխատելու տեխնիկային:

Խնդրվում է ընթերցողներին գրքի առթիվ իրենց դիտողություններն ուղարկել հետևյալ հասցեյով. Յերեան՝ Գյուղերատին, Նալբանդյան փ. № 11:

ԳՐԻՔԻ ԿԱԶՄԵԼՈՒՆ ՄԱՍՆԱԿՑԵԼ ԵՆ

1. ՍԵՄՅՈՆ Վլադիմիրովիչ Պոլազուսիճ, Սարատովի յերկիր, Պուզաչեվյան շրջան, Ստարո-Պորուբեժի ՄՏԿ, «Ստալինեց» կոմբայնով հավաքել է 1005 հեկտարի բերք:

Պարգևատրվել է Լենինի օժանոթանով:

2. ՅԵՖԻՄ Միխայլովիչ Կորմին, Չելյաբինսկի մարզ, Կարա-կուլսկի շրջան, Մայակսկի ՄՏԿ, «Ստալինեց» կոմբայնով հավաքել է 992 հեկտարի բերք:

Պարգևատրվել է Լենինի օժանոթանով:

3. ՎԱՍԻԼԻՑ Անդրեյովիչ Միմրիկով, Հյուսիսային Կովկասի յերկիր, Ալեքսանդրովսկի ՄՏԿ, «Կոմունար» կոմբայնով հավաքել է 980 հեկտարի բերք:

Պարգևատրվել է Լենինի օժանոթանով:

4. ԳԵՈՐԳԻՑ Նիկիտովիչ Պոգոբիլով, Հյուսիսային Կովկաս, Ապոլոնովսկի շրջան, Ապոլոնովսկի ՄՏԿ, «Ստալինեց» կոմբայնով հավաքել է 921 հեկտարի բերք:

Պարգևատրվել է Լենինի օժանոթանով:

5. ԳԱՎՐԻԼ Պարժիրեովիչ Կոչեսկով, Դնեպրոպետրովսկի մարզ, Ակիմովսկի շրջան, Ակիմովսկի ՄՏԿ, Նովո-Դանիլովկա գյուղ, «Ստալինեց» կոմբայնով հավաքել է 907 հեկտարի բերք:

Պարգևատրվել է Լենինի օժանոթանով:

6. ԱՆԴԻԵՅ Իլյիչ Շալայեվ, Սարատովի յերկիր, Կրասովսկի շրջան, Սվյատոսլավսկի ՄՏԿ, «Սարկոմբայն» կոմբայնով հավաքել է 881 հեկտարի բերք:

Պարգևատրվել է Լենինի օժանոթանով:

7. ՅԵԳՈՐ Տրաֆիմովիչ Վոյսեճկո, Ազով-Սեվստոպոլյան յերկրամաս, Կրեյովսկի շրջան, Ռոզենտալսկի ՄՏԿ, «Կոմունար» կոմբայնով հավաքել է 845 հեկտարի բերք:

Պարգևատրվել է Լենինի օժանոթանով:

8. ՖԵՈՒՈՐ Իլարիոնովիչ Կոլեսով, Որենբուրգի մարզ, Պոգրոմինսկի ՄՏԿ, «Սարկոմբայն» կոմբայնով հավաքել է 751 հեկտարի բերք:

Պարգևատրվել է Լենինի օժանոթանով:

9. ՖԵՈՒՈՐ Գեորգիևովիչ Կոսով, Ազով-Սեվստոպոլյան յերկիր, Վիսկոլովսկի շրջան, Ստանիցա Բեյսուզսկայա, Բեյսուզսկի ՄՏԿ, «Կոմունար» կոմբայնով հավաքել է 751 հեկտարի բերք:

Պարգևատրվել է Լենինի օժանոթանով:

10. ՎԱՍԻԼԻՑ Յեֆիմովիչ Զարուբայեվ, Դնեպրոպետրովսկի մարզ, Սիմաշյան շրջան, Պոպելսկի ՄՏԿ, «Ստալինեց» կոմբայնով հավաքել է 731 հեկտարի բերք:

Պարգևատրվել է Լենինի օժանոթանով:

11. ՀԱՍԱՆ Հուսայիևովիչ Ուսյաեվ, Բաշկիրիա, Բուզդյակի շրջան, Բուզդյակի ՄՏԿ, «Կոմունար» կոմբայնով հավաքել է 732 հեկտարի բերք:

Պարգևատրվել է Լենինի օժանոթանով:

12. ԱՆԱՏՈԼԻՑ Պետրովիչ Եուզնեցով, Սարատովի յերկիր, Դուխովիցկի շրջան, Բրեկովսկի ՄՏԿ, «Ստալինեց» կոմբայնով հավաքել է 726 հեկտարի բերք:

Պարգևատրվել է Լենինի օժանոթանով:

13. ՖԵՈՒՈՐ Կուզմիչ Շիրոկով, Որենբուրգի մարզ, Պերեվոլոցկի ՄՏԿ, «Սարկոմբայն» կոմբայնով հավաքել է 717 հեկտարի բերք:

Պարգևատրվել է Լենինի օժանոթանով:

14. ԴԻՄԻՏՐԻՑ Պավլովիչ Կորգաբ, Դոնբաս, Մարիսկի շրջան, Բոզոյավլենսկի ՄՏԿ, «Կոմունար» կոմբայնով հավաքել է 659 հեկտարի բերք:

Պարգևատրվել է Լենինի օժանոթանով:

15. ԻՎԱՆ Սեմյոնովիչ Լոզվինենկո, Ղազախստան, Արևմտա-Ղազախստանի մարզ, Տերեկտինի շրջան, Նովոպավլովկա գյուղ, Իսայեվսկի ՄՏԿ, «Սարկոմբայն» կոմբայնով հավաքել է 641 հեկտարի բերք:

Պարգևատրվել է Լենինի շքանշանով:

16. ԻԼԱՐԻՈՆ Գրիգորովիչ Ռժերեյեվ, Ոմսկի մարզ, Ոմսկի շրջան, Կրասնոյարսկի ՄՏԿ, «Կոմունար» կոմբայնով հավաքել է 624 հեկտարի բերք:

Պարգևատրվել է Լենինի շքանշանով:

17. ՄՕԿԱՐ Սեմյոնովիչ Վովկ, Դոնեցի մարզ, Պետրո-Մարինսկի շրջան, Բոգոյավլենսկի ՄՏԿ, «Կոմունար» կոմբայնով հավաքել է 621 հեկտարի բերք:

Պարգևատրվել է Լենինի շքանշանով:

18. ԱՆՆԱ Կիրիլովնա Կաժանովա, Ազով-Սևծովյան յերկիր, Մոլոտոսիյսկի ՄՏԿ, Աբխազեթսկի շրջան, «Կոմունար» կոմբայնով հավաքել է 606 հեկտարի բերք:

Պարգևատրվել է Լենինի շքանշանով:

19. ԻՐԻՆԱ Վլադիմիրովնա Ոստայենկա, Ազով-Սևծովյան յերկիր, Կորենովսկի շրջան, Պլատնիբովսկի ՄՏԿ, «Կոմունար» կոմբայնով հավաքել է 590 հեկտարի բերք:

Պարգևատրվել է աշխատանքի կարմիր դրոշի շքանշանով:

20. ԳՐԻԳՈՐԻՅ Յեժիմենյովիչ Կապուստա, Ղրիմ, Ֆեոդոսիայի Համ ԼԿՅՆՄ 15-ամյակի անվան հացահատիկային խորհրդանշանաթյուն, «Ստալինեց» կոմբայնով հավաքել է 535 հեկտարի բերք:

Պարգևատրվել է աշխատանքի կարմիր դրոշի շքանշանով:

21. ՆԻԿՈԼԱՅ Անտոնովիչ Մաժան, Դոնեցի մարզ, Բոլշեյանիսկի ՄՏԿ, «Կոմունար» կոմբայնով հավաքել է 560 հեկտարի բերք:

Պարգևատրվել է աշխատանքի կարմիր դրոշի շքանշանով:

22. ԱԼԵԿՍԱՆԴՐ Անդրեյովնա Պրոժկովա, Դնեպրոպետրովսկի մարզ, Որենովսկի շրջան, Որենովսկի հացահատիկային խորհրդանշանաթյուն, «Ստալինեց» կոմբայնով հավաքել է 555 հեկտարի բերք:

Պարգևատրվել է աշխատանքի կարմիր դրոշի շքանշանով:

23. ԱԼԵԿՍԵՅ Պավլովիչ Գալուշկո, Ղրիմ, Կադիշկայի ՄՏԿ, «Կոմունար» կոմբայնով հավաքել է 540 հեկտարի բերք:

Պարգևատրվել է աշխատանքի կարմիր դրոշի շքանշանով:

24. ՇԱՄԱՐԻԱՆ Անդրեանովիչ Սիրսանով, Բաշկիրիա, Բուզդակ կայարան, Բուզդակի ՄՏԿ, «Կոմունար» կոմբայնով հավաքել է 532 հեկտարի բերք:

Պարգևատրվել է աշխատանքի կարմիր դրոշի շքանշանով:

25. ՊԱՎԵԼ Իսախանովիչ Անդրեյեվ, Կինել-Չերկասկի շրջան, Կուլբեշևի յերկիր, «Ռաբոչի» հացահատիկային խորհրդանշանաթյուն, «Ստալինեց» կոմբայնով հավաքել է 524 հեկտարի բերք:

Պարգևատրվել է աշխատանքի կարմիր դրոշի շքանշանով:

26. ԱՆԻՐԵՅ Դանիլովիչ Սիխին, Ղազախստան, Կարազանդայի մարզ, Պրիշիմսկի ՄՏԿ, Բոլշեվիստսկի շրջան «Խարկոմբայն» կոմբայնով հավաքել է 522 հեկտարի բերք:

Պարգևատրվել է աշխատանքի կարմիր դրոշի շքանշանով:

27. ՍԵՄԵՈՆ Սերգեյովիչ Չասենյայկո, Կուրսկի մարզ, Բոգոսլովսկի ՄՏԿ, Բաբոլովոսկի շրջան, «Կոմունար» կոմբայնով հավաքել է 517 հեկտարի բերք:

Պարգևատրվել է աշխատանքի կարմիր դրոշի շքանշանով:

28. ՅԵՎԴՈՎԻԼ Վլադիմիրովնա Վիննիկ, Դնեպրոպետրովսկի մարզ, Դուլյայպոլեյի շրջան, Ուսպենովսկի ՄՏԿ, «Կոմունար» կոմբայնով հավաքել է 481 հեկտարի բերք:

Պարգևատրվել է «Պատվա նշան»-ով:

29. ԱԼԵԿՍԱՆԴՐ Իվանովիչ Նովիկով, Կուլչոցովսկի շրջան, Կուլբեշևի յերկիր, «Վոլնա Ռեվոլյուցիոն» ՄՏԿ, Նովո-Պավլովսկի գյուղխորհուրդ, «Սարկոմբայն» կոմբայնով հավաքել է 473 հեկտարի բերք:

Պարգևատրվել է «Պատվա նշան»-ով:

ԿՈՒՆՍՈՎ. « . . . Յես իմ 15 վտանգալիցանոց մեքերայով մեր կուսակցութեան և կառավարութեան ու մեր կուսակցութեան առաջնորդ ընկ. Ստալինի ղեկավարութեամբ, խոստանում եմ յեկող տարի հավաքել 800 հեկտարի բերք»:

(Փարսկալի ծափահարութեանը, վարձով օվաքիայի յեն ֆախվում, կանչեր՝ «ուսու»):

ՅԱԿՈՎԼԵՎ. «Իսկ Պուգոլովին կհաղթեմ»:

ԿՈՒՆՍՈՎ. «Կհաղթեմ»:

* * *

ՄՏԱԼԻՆ. «Իսկ Կուխտովին դուք լսել եք»:

ՊՈՒՊՐՈՒՏԻՆ «Լսել եմ, յես նրա հետ այլ կերպ կմըցեմ»:

ՄՏԱԼԻՆ «Հաղթել ե պատմում»:

ՊՈՒՊՐՈՒՏԻՆ. «Մենք պետք է պայքարենք լնչպես վորակի, այնպես էլ քանակի համար»:

. . . Յես խոսք եմ տալիս ընկ. Ստալինին, վոր յեկող տարի յես կհավաքեմ վոչ թե 1005, այլ 1300 հեկտարի բերք և Պուխտովին կհաղթեմ (ծափահարութեաններ)»:

(Համկ(ը)կ(ը) յեվ կառավարության ամսագրերի հետ ԵՍՄ կոմբայնավորների յեվ կոմբայնավարուհիների 1935 թ. դեկտեմբերի 1 ունեցած խորհրդակցության տպագրական հաշվետվությունը):

ՄՏԱԼԻՆՈՎ ԱՐԱՐ ԱՇԽԱՏԵԼ ԿՈՄՔԱՅՆԻ ՎՐԱ.

Կոմբայնավարների և կոմբայնավարուհիների խորհրդակցության ժամանակ ընկ. Ստալինը յելույթ ունենալով՝ ասաց. « . . . Այսպիսով, դուքս ե գալիս, վոր մենք ունենք այն բոլոր պայմանները, վորոնք անհրաժեշտ են մեր ձավորագույն ապագայում տարեկան 7—8 միլիարդ փթի չափ հացահատիկ արտադրելու համար»:

Այնուհետև ընկ. Ստալինն այդ խորհրդակցությանն ասաց. « . . . Հատուկ ուշադրություն պետք է դարձնել կոմբայնների և կոմբայնավարների վրա: Դուք գիտեք, վոր հացահատիկային տնտեսության մեջ ամենապատասխանատու գործը բերքահավաքն է: Ժամանակին բերքը հավաքեցիր՝ շահեցիր, բերքահավաքն ուշացրիր՝ տանուլ տվիր: Կոմբայնի նշանակությունն այն է, վոր նա ոգնում է բերքը ժամանակին հավաքելուն: Այդ շատ մեծ ու լուրջ գործ է, ընկերներ»:

Այսպիսով, կոմբայնավարների և կոմբայնավարուհիների վրա ընկ. Ստալինը պատվավոր խնդիր դրեց. մեր ձավորագույն ապագայում տարեկան 7—8 միլիարդ փութ հացահատիկ արտադրելու համար լինել առաջավոր մարտիկների շարքում:

Մենք 1935 թ. վիթխարի հաջողություններ ենք ձեռք բերել կոմբայնն ոգտագործելու ասպարիզում: Միջին հաշվով Միություն մեջ յուրաքանչյուր կոմբայն հավաքել է 257,3 հեկտարի բերք—յերկու անգամ ավելի, քան 1934 թվին:

Ազով-Սևծովյան յերկրամասում միջին հաշվով յուրաքանչյուր կոմբայն հավաքել է 356 հեկտարի բերք, Հյուսիսային

Կովկասում՝ 332 հեկտարի բերք: Բոլոր ՄՏԿ-ների ավելի քան $\frac{1}{10}$ մասում մեկ կոմբայնի միջին արտադրանքը տատանվում է 400—500 հեկտարի միջև, Իսկ Սուլդատու Ալեքսանդրովսկի ՄՏԿ ում (Հյուսիսային Կովկասի յերկրամաս) յուրաքանչյուր կոմբայն միջին հաշվով հավաքել է 740 հեկտարի բերք: Քիչ չէ այն կոմբայնավարների թիվը, վորոնք հավաքել են 800 և ավելի հեկտարի բերք:

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներում կոմբայնի միջին արտադրանքը հավասար է 231 հեկտարի, Կանադայի հիմնական հացահատիկային շրջանում՝ 310 հեկտարի: Դուրս է գալիս, վոր միջին արտադրանքով մենք անցել ենք Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներից: Իսկ առանձին յերկրամասեր անցել են նաև Կանադայից: Ընկ. Ադեյեվը կոմբայնավարների և կոմբայնավարուհիների խորհրդակցության ժամանակ յերևյալով՝ ասաց. «Այժմ մենք արտադրել ենք 600—700 հեկտար, սակայն մեզ՝ առաջավորներիս համար այդ դեռևս քիչ է, մենք պետք է ավելի շատ արտադրենք: Մենք պետք է մեր մեքենայից քամենք այն, վորը վոչ մի կապիտալիստական յերկիր վոչ միայն չի կարողաքել քամել, այլև չի էլ յերազում»:

Ընկ. Պուլգուտինը Սարատովի կոմբայնավարների անունից սոցիալիստական մրցման կանչեց Ադով Ալեովյան յերկրամասի կոմբայնավարներին. ամեն մի կոմբայնով հավաքել վոչ պակաս, քան 500 հեկտարի բերք. Ընկ. Ընկ. Պեարովան, Շադիմարդանովը, Կրեսովը խոստացան հավաքել 700 հեկտարի բերք: Ընկ Ընկ. Կորզարը, Բորինը, Կոլեսովը, Կաֆանովան, Դենինդը, Լուրալիևը խոստացան հավաքել 800 հեկտարի բերք: Այս խոստումները արվել են կուսակցության և կառավարության ղեկավարների ներկայությամբ, Ընկ. Ստալինի ներկայությամբ: Այս խոստումները պետք է կատարվեն: Յեվ նրանք կկատարեն: Վորովհետև այդ ընկերները տիրապետել են կոմբայնին: Յեվ նրանք գիտեն, վոր բոլոր հնարավորությունները կան կոմբայնով այդքանը հավաքելու համար:

Կոմբայնը լավագույն ձևով ադտադործելու ասպարիզում խոշոր նշանակություն է ունեցել և ունի Համ. Կ(բ) ԿԿ-ի և կառավարության վորոշումը (19 ապրիլի 1935 թ.)՝ «Խորհանախուսություններում և ՄՏԿ-ներում կոմբայնների աշխատանքի և կոմբայնավարներին վարձատրելու մասին»:

Ընկ. Վեդերնիկովը խորհրդակցությունում յերևյալով՝ ասաց.

«Ընկերներ, յնչք հնարավորություն ավեց 1935 թ. տալ այդպիսի ցուցանիշներ: Առաջինը՝ կուսակցության և կառավարության վորոշու. Յն է այդ՝ կոմբայնավարներին վարձատրելու մասին»:

Բայց 1935 թ. հարյուրավոր առաջավոր կոմբայնավարներ և կոմբայնի արտադրանքի նորմաներ տվին:

Ընկ. Ստալինն ասաց.

«Յեվ յեթե մենք համեմատաբար կարճ ժամկետներում յերեկվա գյուղացու տղաներից ու աղջիկներից այնպիսի հիանալի կոմբայնավարներ ու կոմբայնավարուհիներ պատրաստեցինք, վորոնք գերազանցում են կապիտալիստական յերկրների նորմաները, ապա այդ նշանակում է, վոր մեզնում տեխնիկական կարգերի տեղեկան գործը յոթ մղոնանոց քայլերով է առաջ գնում»:

Ի՞նչ պետք է անել, վոր յուրաքանչյուր կոմբայնավար հավաքի վոչ պակաս, քան 500 հեկտարի բերք:

Դրա համար հարկավոր է, վոր կոմբայնավարների վորդ մասան յուրացնի առաջավորների փորձը: Լավագույն կոմբայնավարները խոստանում են 1936 թ. վոչ միայն ավելացնիլ արտադրանքը, այլև իրենց փորձը տալ ուրիշներին:

Ընկ. Ստալինը խորհրդակցության ժամանակ ավարտելով իր ձառը՝ ասաց.

«... Յես կուզեյի ցանկություն հայտնել, վոր մեր կոմբայնավարների ու կոմբայնավարուհիների թիվն աճեր վոչ թե որեցոր, այլ ժամառժամ, վոր նրանք կոմբայնի տեխնիկան սովորելով և այդ գործն իրենց ընկերներին սովորեցնելով, վերջապես, իսկական հաղթողներ դառնային մեր յերկրի գյուղատնտեսության մեջ»:

Խոսելով իր լավագույն աշխատանքի «գաղտնիքի» մասին՝ Ընկ. Կորզարը պարզաբանեց.

«Ամենազլխավորն այն է, վոր մեքենան սիրենք, այն խնամենք, այն կազմակերպենք ինչպես հարկն է»:

Հենց այս մասին խորհրդակցության ժամանակ Ընկ. Ադեյեվը ասաց.

«Կարողացիլ սիրել քո մեքենան, քո ընկերոջը, վոր քեզ հեռ պետք է աշխատի, — այն ժամանակ դու մեքենայից կքամես այն, ինչ մեքենան յերբեք չէր կարող տալ...»

Սիրելի մեկնեան յեվ ճանաչել այն—տեսա առաջին պայմանը: Կոմբայնը բարդ մեքենա յե: Կոմբայնի աշխատանքի հաջողութունը կախված է վոչ միայն կոմբայնավարից, նրա ոգնականից ու տրակտորիստից, այլև խոշոր նշանակութուն ունեն նաև այն մարդիկ, վորոնք սպասարկում են բեռնաթափումը, կանոնավորումը, քշելու գործի նախապատրաստումը:

Ճիշտ կազմակերպել կամբայնն սպասարկող բոլոր մարդկանց—տեսա յերկրորդ պայմանը:

Ինչո՞ւ ընկ. Դոլբաուզինը կարողացավ հավաքել 1005 հեկտարի բերք, ընկ. Կորմինը՝ 992 հեկտարի, ընկ. Պոգորելովը՝ 921 հեկտարի, ընկ. Կոչետկովը՝ 907 հեկտարի, ընկ. Շալայիվը՝ 881 հեկտարի, ընկ. Կոլեսովը՝ 751 հեկտարի:

Վորովհետև նրանք ազնվորեն ուսումնասիրել են կոմբայնի բոլոր նրբութունները, աշխատել են ստախանովաբար, կազմակերպել են իրենց հետ աշխատող բոլոր մարդկանց:

Նրանց օրինակին պետք է հետևեն բոլոր կոմբայնավարները:

Հատուրավոր կամբայնավարների ստախանովական աշխատանքը հնարավորութուն տվեց 1935 թ. յուրաքանչյուր կոմբայնով յերկու անգամ ավելի բերք հավաքել, քան անցյալ տարի:

Բոլոր կամբայնավարների ստախանովական աշխատանքը հնարավորութուն կտա 1936 թ. յուրաքանչյուր կոմբայնով յերկու անգամ ավելի բերք հավաքել, քան 1935 թ., այսինքն՝ վոչ պակաս քան 500 հեկտարի բերք:

ԲԵՐԻՔԱՀԱՎԱՔԻՆ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՎԵԼԸ

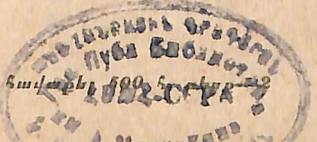
ՍԱՐԴԿԱՆՑ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

058
1Ը

Կոմբայնավարը կոմբայնի և տրակտորի պետն է: Նրան են յենթարկվում կոմբայնավարի ոգնականն ու տրակտորիստը: Կոմբայնավարի, նրա ոգնականի և տրակտորիստի աշխատանքի համադործակցութունը վճռական նշանակութուն ունի կոմբայնի հաջող աշխատանքի համար: Ուստի կոմբայնավարն ինքը պետք է ընտրել իր մարդկանց: Ընկ. Կաֆանովան 1935 թ. սկզբում այդ հաշվի չեք առել ՄՏԿ-ի դեկավարութունը նրա կոմբայնի վրա մարդիկ նշանակեց, վորոնց նա չեք ել ճանաչում: Պարզվեց, վոր տրակտորիստը և նրա ոգնականը դանդաղիտ են, վատ են աշխատել: Հետևանքը յեղավ այն, վոր կոմբայնը չափազանց քիչ հավաքեց, քան կարող եր հավաքել ներդաշնակ աշխատանքի դեպքում: Նախազժեղով իր 1936 թ. պլանը՝ ընկ. Կոֆանովան շատ ճիշտ հայտարարում է. «Ինձ համար այնպիսի մարդ կվերցնեմ, վոր ինձ հարկավոր են և վոչ թե նրանց, վորոնց առանց իմ գիտության կնշտնակի ՄՏԿ-ն»:

Ընկ. Անդրեյիվը պատմում է.

«Յերբ յես կոմբայնն ընդունեցի, ամենից առաջ ստուգեցի այն մարդկանց, վոր ինձ հետ պետք է աշխատեյին: Ստուգեցի իմ ոգնականներին, նայեցի, արդոք նրանք կարո՞ղ են բարդ մեքենայի վրա աշխատել, կարո՞ղ են զնալ առաջին շարքերում և հավաքել վոչ պակաս, քան 500 հեկտարի բերք: Յեվ յես նկատեցի, վոր իմ ոգնականները թույլ են: Այն ժամանակ յես ինչ արի: Մինչև բերքահավաքը յերկու շաբաթ նրանց հետ միասին դաշտ դուրս յեկա և սովորեցրի նրանց,

վորպեսզի նրանք տիրապետեն կոմբայնին ու լավ աշխատեն»։
Պակաս նշանակութունն չունեն և այն մարդիկ, վորոնք բունկերից հացահատիկ են փոխադրում, շրջհունձ են կատարում, կոմբայնի համար ճանապարհ են բացում և կոմբայնին յուզ ու վառելանյութ են մատակարարում։

Ընկ. Շիրոկովի կոմբայնն աշխատանքի առաջին 2—3 որը պարապուրդներ շատ ունեցավ։ Այդ պարապուրդների պատճառն այն էր, վոր հողամասում ճանապարհներ չէր բացվել, հացահատիկ փոխադրողներն իրենց գործից գլուխ չէին հանում և յուզ ու վառելանյութը չէին մոտեցնում կոմբայնին։

1935 թ. ընկ. Կոլեսովը մի կոլտնտեսությունում 5 դաշտադորձական բրիգադի բերք հավաքեց։ Կոմբայնն սպասարկելու համար յուրաքանչյուր բրիգադում նոր մարդիկ նշանակվեցին։ Ընկ. Կոլեսովը ասում է.

«Յեկող տարի յես բրիգադը կկազմեմ մինչև բերքահավաքն սկսվելը։ Այդ բրիգադի մարդկանց յես կծանոթացնեմ մեքենային։ Յեվ նրանցից վոչ վոքի բաց չեմ թողնի մինչև կոլտնտեսության ամբողջ բերքահավաքը չավարտեն»։

Այստեղից յեզրակացութուն. կոմբայնավարը պետք է լավ ճանաչի նաև կոմբայնն սպասարկող մյուս մարդկանց, Այդ մարդկանց պետք է վազորոք կազմակերպել ու բացատրել նրանց իրենց պարտականությունները։ Կոմբայնը գնահատելի վորակ ունի, այն հնարավորություն է տալիս բերքն արագ հավաքել։ Սակայն կոմբայնի այդ վորակն ոգտագործել կարելի չի միայն նրան սպասարկող բոլոր մարդկանց ներգաշնակ աշխատանքի դեպքում։ Կոմբայնավարի անելիքն աշխատանքի համար ժամանակին սերտ միացած կռիկտիվ ապահովելն է։

ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՄՐՑՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ընկ. Ստալինը ստախանովականների համաթիութենական առաջին խորհրդակցությունն արտասանած ճառում ասաց.

«Վճրն է ստախանովյան շարժման նշանակութունը։ Նախ և առաջ այն, վոր նա արտահայտում է սոցիալիստական մրցության նոր վերելքը, սոցիալիստական մրցության նոր, ավելի բարձր ետապը։ Ինչո՞ւ նոր, ինչո՞ւ ավելի բարձր։ Վճրով հեռե նա՝ ստախանովյան շարժումը, վորպես սոցիալիստական մրցության արտահայտություն, նպաստավոր կերպով տար-

բերվում է սոցիալիստական մրցության հին ետապից։ Անցյառում՝ մոտ յերեք տարի առաջ, սոցիալիստական մրցության առաջին ետապի շրջանում, սոցիալիստական մրցությունն անպայմանորեն կապված չէր նոր տեխնիկայի հետ։ Ասենք՝ իսկապես համարյա չկար էլ նոր տեխնիկա։ Իսկ սոցիալիստական մրցության ներկա ետապը՝ ստախանովյան շարժումը, ընդհակառակը, անպայման կապված է նոր տեխնիկայի հետ»։

«... Ապա ստախանովյան շարժումը բանվորների ու բանվորուհիների այնպիսի մի շարժում է, վորն իրեն նպատակ է դրել հաղթահարել տեխնիկական ներկա նորմաները, հաղթահարել գոյություն ունեցող նախագծային կարողությունները, հաղթահարել գոյություն ունեցող արտադրական պլաններն ու հաշվեկշիռները»։

Համ. ԿԿ(բ) ԿԿ-ի ու կառավարության անդամների հետ 10ՄՀՄ կոմբայնավարների և կոմբայնավորուհիների ունեցած խորհրդակցության ժամանակ ընկ. Կոլեսովը սոցիալիստական մրցության նշանակության և իր աշխատանքի մասին պատմում է.

«Յես դեռ չասացի, թե մեզ մոտ մրցումն ինչպես անցավ։ Յես պարտավորություն եմ վերցրել մրցման կանչել Միության բոլոր կոմբայնավարներին։ Ինձ հետ մրցման մտել և մրցահրավերս ընդունել է ընկ. Շիրոկովը, այլ շրջանից՝ Մարգային թերթի մի եջն ամեն որ տպում էր, թե որական վորքան ենք աշխատել, ինչո՞ւ յենք պարապուրդ ունեցել և այլն։ Այս բանն, ընկերներ, գործը շատ առաջ մղեց։ Յերթ թերթը բերում էյին և դու տեսնում էյիր, վոր հետ ես մնում, այդ ժամանակ սիրագողողակի ճաքում եր։ Ազրեգատը հավաքում, — ասում էյիր՝ այ պարապուրդներն այսինչ պատճառներով էյին սկսենք սխմել։ Այդ մեզ շատ բան տվեց։

Բացի այդ, մեզ մոտ՝ ՄՏԿ-ում այսպիսի մի բան մտցվեց։ Մեզ մոտ 20 կոմբայն կա։ Ամեն որ, որվա արտադրանքը հաշվառողը հաշվում է փակցնում էր բունկերին։ Այստեղից յերևում էր, թե վոր մեքենան է պարապուրդ ունեցել, վոր կոմբայնավարը վորքան է կատարել, ո՞վ վորքան է վաստակել, ո՞վ է առջևից դնում, ո՞վ է հետ մնում։ Այս բանը նույնպես գործը շատ լավ առաջ մղեց։ Յերթ սկսում ես հետ մնալ ազրեգատի դնկերներից և այն ընկերներից, վորոնք պայմանագիր են կնքել, խոսակցությունները ծայր են առնում, մարդիկ սկսում են ազմկել»։

Հենց այդ մասին խորհրդակցության ժամանակ ընկ. Յակովլեվը (Կուլբեյզովի յերկրամաս) ասաց.

«... Մրցությունն սկսեցինք, պայմանագրերը կնքեցինք, պայմանագրերի կատարումն ստուգվում էր մեր քաղաքսի բաց թողած «Պայքար թերթիկ»-ների (БОЕВЫЕ ЛИСТКИ) միջոցով: Յերբ մեզ մոտ անձրև էր գալիս և բերքահավաքը դադարում էր, մենք ուրիշ բրիգադներ էյինք գնում, մտիկ տալիս, թե կոմբայնները նրանց մոտ ինչ վիճակում են, և բերքահավաքն ինչ վորակ ունի: Մրցությունը մեզ համար հաղթանակ ապահովեց»:

Ընկ. Կորմինը պատմում է.

«Սոցիալիստական մրցությունն իմ աշխատանքի հիմնական մեթոդն էր: Ընկ. Կուզնեցովի հետ կնքած սոցիալիստական մրցության պայմանագիրն ինձ ստիպեց միշտ դպաստ լինել, յեռանդուն կերպով կաշել աշխատանքի»:

Վորպեսզի սոցիալիստական մրցությունը մարտական լինի, աշխատանքին նպաստի, յուրաքանչյուր մարդ իր վերցրած պարտավորության կատարումն ամեն ոք պետք է ստուգի: Մեծ նշանակություն ունեն կանոնավոր արտադրական խորհրդակցությունները: Այդ խորհրդակցություններին պետք է հրավիրել, բացի կոմբայնի վրա աշխատողներից, նաև այն մարդկանց, ովքեր կոմբայնն սպասարկում են: Կուլեկտիվ քննարկումը թերությունների վերացմանը կնպաստի, հետ մնացողներին կբարձրացնի և բոլորի ներդաշնակ աշխատանքը կկարգավորի:

ՀՈՂԱՄԱՍԸ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄԸ

Բերքը կոմբայնով հավաքելու համար հողամասերը հարթ պետք է լինեն, լավ մշակված և ամենից քիչ աղտոտված կամ, ավելի լավ է՝ մոլախոտերից բոլորովին ազատ: Կոմբայնավարը պետք է վաղորոք իմանա իր հողամասերի տեղն ու այն մարշրուտը, վորով իր կոմբայնը պետք է շարժվի: Մարշրուտը պետք է այնպես կազմված լինի, վոր ավելորդ տեղափոխություններ չկատարվեն: Ընկ. Սապրիկինը մինչև բերքահավաքի սկիզբը յերկու շաբաթ շարունակ շրջապայեց իր հողամասերը: Փոսերն ու հորերը ձողերով ու յերկաթալարով ցանկապատվեցին: Հողամասերը հողաբաժինների վերածվեցին: Հողամասից հողամաս տեղափոխություն կատարելու հերթականություն սահմանվեց:

Ընկ. Կապուստան հողամասերի նախապատրաստելու մասին հետևյալն է պատմում.

«Մենք ամբողջ ագրիգատով ստուգեցինք մեր հողամասերը, ստուգեցինք, թե կոմբայնի մուտքը վոր ծայրից լավ կլինի, վորտեղ պետք է փոսերից խույս տալ, նայեցինք, թե վորտեղ սյուններ կան, վոր աշխատանքի ժամանակ չկաշենք նրանց»:

Հարկավոր է ժամանակին նշել հողամասերի միջև ընկած ճանապարհները և իմանալ, թե ինչ վիճակում են: Հողամասը վորքան հարթ ու մեծ լինի, կոմբայնի արտադրողականությունն այնքան բարձր կլինի: Հարյուր հեկտարանոց հողամասում ընկ. Պոլազուտինն որական 32 հեկտարի արտադրողականություն էր տալիս: Իսկ 30—40 հեկտարանոց հողամասերում կոմբայնը մեկ արվա ընթացքում 18 հեկտարից ավելի չէ տալիս:

Ընկ. Պոնոմարյովը վոչ միայն մասնակցեց կոմբայնով բերք հավաքելու համար հողամասեր առանձնացնելուն: Նա հետևեց հողամասերում ցանված հացաբույսերի վիճակին: Յեթե նրանց վորակն մեկուժ մոլախոտեր էյին բուսնում, նա կոլտնտեսական բրիգադի առաջ հարց էր դնում, պահանջում էր, վոր քաղհանեն:

ՀՈՂԱՄԱՍԸ ՀՈՂԱԲԱԺԻՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱԾԵԼԸ

Հողամասը բաժանվում է հողաբաժինների (ЗАГОНИ): Յուրաքանչյուր կոմբայնի իր հողաբաժինն է արվում: Հողաբաժինների միջև ճանապարհներ են բացվում: Կոմբայնի պլանային շրջադարձերի համար յուրաքանչյուր հողաբաժին անկյունները հնձվում են: Հողամասը հողաբաժինների բաժանելիս հարկավոր է հաշվի առնել հետևյալը.

1. Հողաբաժնի յերկարությունը վարի ուղղության հետ պետք է համընկնի: Այս դեպքում կոմբայնն ուժեղ ցնցումներ չի տա և ավելի մեղմ կաշխատի: Միայն այն դեպքում կարելի չէ հողամասը վարի լայնությունը բաժին-բաժին անել, յեթր վաշար լավ է բաժանված:

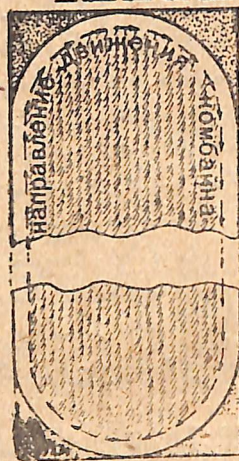
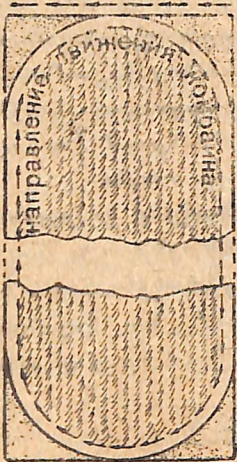
Ընկ. Անդրեյովը վարվեց հետևյալ կերպ.

«Մարդկանց ստուգելուց հետո յես ստուգեցի հողաբաժինները: Պարզվեց, վոր հողաբաժիններն այնպես չեյին նշանել ինչպես հարկավոր էր կոմբայնին: Հողաբաժինները վարի լայնքով էյին կտրտել, վորի պատճառով կոմբայնները ցնցումներով էյին աշխատում ու կտորվածքներ տալիս: Այդ գործը յես վորոշեցի ուղղել և արի այդ»:

2. Պատկած հաց հավաքելու դեպքում հողաբաժիններն այնպես պետք է բաժանել, ինչպես ցույց է տրված 1 նկարում: Այս դեպքում կոմբայնը գլխավորապես հացաբույսի թեքության լայնքով կաշխատի, վորը կպահանջի չկտրված հասկերի կորուստը:

3. Հողաբաժնի յերկարութունը տիրող քամիների ուղղության լայնությամբ պետք է ընկած լինի (նկ. 2):

Հացի պատկածության ուղղությունը պահենքը ցույց են տալիս կոմբայնի շարժման ուղղությունը

Նկ. 1. Հողաբաժինների բաժանելը՝ հացաբույսը պահած լինելու դեպքում: Կոմբայնը գլխավորապես թեքվածության լայնքով է շարժվում:

Քամու ուղղությունը.

պահենքը ցույց են տալիս կոմբայնի շարժման ուղղությունը

Նկ. 2. Հողաբաժինների բաժանելը՝ հաշվի առնելով տիրող քամիների ուղղությունը:

Քամիները գլխավորապես ուղղված կլինեն դեպի կալսիչի հողքերը: Այս բանը կալսիչի աշխատանքի վորակի վրա քիչ կանգրադաճնա, քան այն դեպքում, յեթե քամին կոմբայնի շարժվելու ուղղությամբ փչեր: Բացի այդ, այս դեպքում հեղբերի գտրված հասկերի կորուստը պակասում է:

ՀՈՂԱԲԱՅԻ ՄԵՏՈՒՅՑՈՒՆՆ ՈՒ ՁԵՎԸ

Հողաբաժնի մեծությունը կոմբայնի որական լրիվ արտադրողականությունից պակաս չպետք է լինի: Հողաբաժինը վորտեմ մեծ լինի, աթխատեմեմ այնքան արտադրողական կլինի—մի հողաբաժ-

նից մյուսը տեղափոխվելու վրա ժամանակ քիչ կծախսվի: Ընկ. Շալայիցն այնպիսի մի հողաբաժնից երբեք հավաքում, վորի յերկարութունը 3600 մետր եր, իսկ լայնութունը՝ 500: Այդ հողաբաժնի տարածությունը 180 հեկտար է: Հողաբաժնի յերկարութունը լայնութունից համարյա 7,5 անգամ ավելի յե: Հողաբաժնի յերկարությունը լայնությունից վորտեմ մեծ լինի, աթխատեմ այնքան արտադրողական կլինի, քանի վոր շրջադարձերի վրա ժամանակ քիչ կծախսվի: Ընկ. Շալայիցն ու Պոլագուտինը 1936 թ. աշխատանքի համար մինչև 5 կիլոմետր յերկարութուն ունեցող հողաբաժին են նշում, ընկ. Գոչեակովը՝ մինչև 4 կիլոմետր: Բայց հողաբաժնի յերկար լինելու դեպքում կոմբայնն սպասարկելու գլխավորապես հատիկը դատարկելու գործը բարդանում է: Ուստի և հողաբաժինը յերկար լինելու դեպքում ուժերն առանձնապես խնամքով պետք է դասավորել՝ հացահատիկը բունկերից ժամանակին փոխադրելու համար:

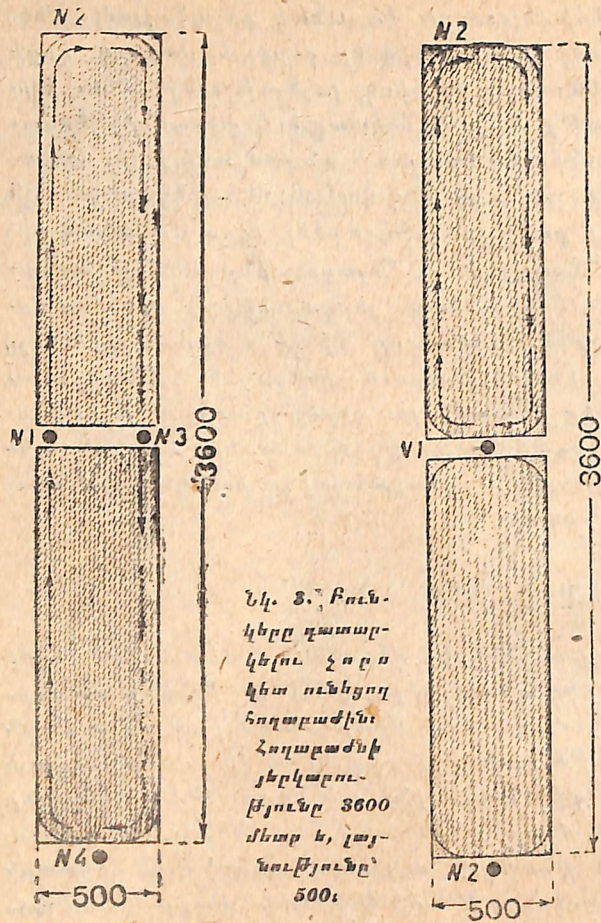
ԲՈՒՆԿԵՐ ԴԱՏԱՐԿԵԼՈՒ ԿԵՏԵՐԸ

Հողամասը հողաբաժինների վերածելու ժամանակ հաշվի պետք է առնել բունկեր դատարկելու կետերը: Բնենք մի որինակ: «Կոմունար» կոմբայնը 4,6 մետր առի լրիվ լայնություն ունի: Յենթադրենք, թե առի լայնքից 10 սմ չի ողտադրվում: Այն ժամանակ փաստացի առը կլինի 4,5 մետր: Յեթե կոմբայնը մի կիլոմետր— 1000 մետր անցնի, — $4,5 \times 1000 = 4500$ քառ. մետր տարածություն կհավաքի, այլ կերպ առած՝ 0,45 հեկտարի բերք կհավաքի: Ընդունենք, թե մի հեկտարի բերքը 14 ցենտներ է: $0,45$ հեկտարի բերքը հավասար կլինի $0,45 \times 14 = 6,3$ ցենտներին:

Մտտավորապես հաշվարկելու համար, կարելի յե ոգավել բունկերի տարողություն (ցենտներով) հետևյալ աղյուսակից.

Կոմբայնի անունը	Բունկերի տարողությունը ցենտներով			
	Ցորեն	Գարի	Տարեկան	Վարսակ
«Կոմունար» և «Սարկոմբայն»	14	12,5	12	10
«Ստալինց»	15,5	14	13,5	11

Նկ. 3. Բունկերի դատարկելու չորս կետ ունեցող հողաբաժին: Հողաբաժնի յերկարությունը 3600 մետր է, լայնությունը՝ 500:

Նկ. 4. Յերբորդ նկարում ցույց տրված հողաբաժինը այստեղ յերկարությամբ բաժանված է յերկու ինքնուրույն հողաբաժնի: Յուրաքանչյուրի յերկարությունը 1800 մետր է, լայնությունը՝ նախկինը (500 մետր): Այստեղ դատարկելու կետերը քիչ են, բայց թե կոմբայնի արտադրողականությունն էլ քիչ է, քան Յեղաբաժնում:

Որինակ՝ ընդունենք, թե ցորեն ենք հավաքում: Բունկերի սարողությունը 14 ցենտներն է: Պետք է գտնենք, թե մինչև բունկերի լցվելը «կոմունա» կոմբայնը վորքան ճանապարհ կանցնի: Կոմբայնը մի կելոմետր ճանապարհ անցնելիս բունկերի մեջ 6,3 ցենտներ է լցվում: Իսկ մինչև բունկերի լցվելը կոմբայնը 14 : 6,3 = 2,222 կելոմետր—կամ 2222 մետր ճանապարհ կանցնի:

Վերցնենք այն հողաբաժինը, վորի վրա ընկ. Շալային և աշխատել (յերկարությունը՝ 3600, լայնությունը՝ 500 մետր): Այդ հողաբաժնում հարկ կլինի բունկեր դատարկելու 4 կետ սահմանել: Բացի այդ, հողաբաժնի կենտրոնում հարկ կլինի անման մագիստրալ հնձել, ինչպես ցույց է տրված 3-րդ նկարում

(հենց այդ մագիստրալի վրա էլ կլինեն յուղը, վառելանյութը, պահեստի մասերը և այլն): Յենթադրենք, թե № 1 կետում բունկերը դատարկեցինք: Ճանապարհը № 1 կետից մինչև № 2 կետը 2050 մետր է: Իեպի կոմբայնը № 2 կետը կհասնի լիքը բունկերով, և նորից կարելի կլինի այն դատարկել: Ինչպես տեսնում ենք, այսպիսի հողաբաժնի դեպքում դատարկելու չորս կետ պետք է սպասարկվի:

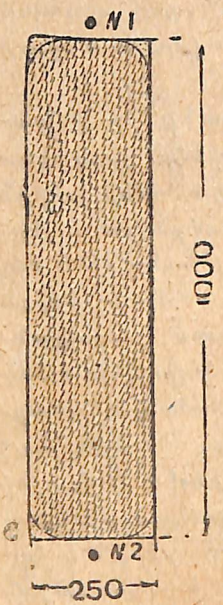
Յեթե այնպես պատահեր, վոր տնտեսությունն իր փոխադրական հնարավորություններով ի վիճակի չլիներ չորս կետ սպասարկել, ապա ստիպված կլինեյին այդ հողաբաժնի բերքն այլ կերպ հավաքել: 4 նկարում հողաբաժինը բաժանված է յերկու մասի: Յուրաքանչյուր հողաբաժնի յերկարությունը 1800 մետր է, լայնությունը՝ նախկինը: Յուրաքանչյուր մասի բերքն ինքնուրույն կերպով է հավաքվում: Այս դեպքում յուրաքանչյուր հողաբաժնում բավական է յերկու դատարկելու կետ ունենալ: Յեթե յերկու հողաբաժնի բերքն ելվիսթամանակ է հավաքվում, ապա ընդամենը կլինի յերեք դատարկելու կետ: Ամբողջ հողաբաժնի կամ միայն նրա կեսի բերքը հավաքելիս կոմբայնի շրջադարձերի թիվը կմնա միևնույնը: Բոլոր շրջադարձերը մոտավորապես 55 կլինեն: Յեթե ամբողջ հողաբաժնի բերքն է հավաքվում, 55 շրջադարձը կընկնի 180 հեկտար տարածության վրա: Իսկ յերբ հողաբաժնի բերքը մաս—մաս ենք հավաքում, շրջադարձերի նույն թիվը կընկնի արդեն միայն 90 հեկտարի վրա: Այլ կերպ ասած՝ հողաբաժինն ըստ յերկարության կրկնակի պակասեցնելիս կոմբայնի շրջադարձերի թիվն ամբողջ տարածության վրա կրկնակի կավելանա: Վերջինն էլ կոմբայնի արտադրողականությունը կիջեցնի: Այստեղից էլ յեզրակացությունը, չնայած բունկերը դատարկելու դժվարություններին, ավելի յերկար հողաբաժնում աշխատելը ձեռնառու կլինի:

Սակայն ամեն տեղ չի հաջողվում մեծ հողաբաժին ստանալ: Ընկ. Նովիկովն ստիպված էր 1000 մետր յերկարություն ունեցող հողաբաժնում աշխատել (ավելի յերկարությամբ կտրելուն խանգարեցին անտառաչերտերը): Հողաբաժնի լայնությունը 250 մետր էր, տարածությունը՝ 25 հեկտար: Այսպիսի մի հողաբաժնում բունկեր դատարկելու զորքն ինչպես պետք է կազմակերպվի:

Յենթադրենք թե հեղերի առի լայնքից 5 սանտիմետր չի ոգտագործվում: (Մարկյորով ոգավելիս և հարթ հողաբաժնում աշխատելիս այս բանին հեշտ կարելի չէ հասնել): Առի լայնու-

Թյունը կլինի 4,55 մետր: Կոմբայնը մեկ կիրմետր ճանապարհ անցնելիս $4,55 \times 1000 = 4550$ քառ. մետր կհավաքի, այլ կերպ առած՝ $0,455$ հեկտարի բերք կհավաքի: Հեկտարից 25 ցենտներ բերք լինելու դեպքում բունկերը կլցվի կոմբայնի ճանապարհի յուրաքանչյուր 1230 մետրից հետո: Հաշվարկումը կատարենք այնպես, ինչպես անցյալ անգամ: $0,455$ հեկտարի բերքը հավասար կլինի $25 \times 0,455 = 11,4$, ցենտների: Բունկերը տեղավորում ե վոչ թե 11,4, այլ 14 ցենտներ: Հետևաբար մինչև բունկերի լցվելը կոմբայնը վոչ թե մի կիրմետրը ճանապարհ կանցնի, այլ ավելի: Բունկերի մեջ տեղավորվող ցենտներների թիվը բաժանենք մեկ կիրմետր ճանապարհին ստացված ցենտներների թվի վրա — $14 : 11,4 = 1,23$:

Մտանում ենք այն, վոր մինչև բունկերի լցվելու մոմենտը կոմբայնը 1,23 կիրմետր կամ 1230 մետր ճանապարհ կանցնի: Բեռնափումը կարելի յե կատարել յերկու կերպ — հողաբաժնի ծայրից (Նկ. 5) կամ նրա կենտրոնից (Նկ. 6), նախորոք հնձելով սնման մագիստրալը:

Նկ. 5. Սնման մագիստրալ չունեցող հողաբաժին: Այս դեպքում կոմբայնն սպասարկելու գործը դժվարեցած ե:

Ստանում ենք այն, վոր մինչև բունկերը № 1 կետում դատարկվի, կոմբայնը № 2 կետը գալու մոմենտին բունկերը նորից լեքը կլինի: Բայց այս դեպքում տրանսպորտը դատարկելու յերկու հակադիր կետ պետք ե սպասարկի:

Ներկորող դեպքում տրանսպորտը կչարժվի սնման մագիստրալով: Ըստ եյուլթյան, նա դատարկելու մի կետ ե սպասարկում, վորովհետև դատարկելու կետերի միջև յեղած տարածությունը փոքր ե: Բացի այդ, կարգավորիչ մասերը սնման մագիստրալի

վրա յեն զանվում, հեղց այստեղ ել պահեստամասերի մի մասը կարելի յե պահել: Այսպիսով, սնման մագիստրալով հողաբաժինները մեջտեղից կխելը կոմբայնն սպասարկելու գործը հեշտացնում ե:

ԿՈՄԲԱՅՆԻ ՍԱՐՔԱԶԱՎԱԲՆ ՍՏՈՒԳԵԼՆ ՈՒ ԸՆԴՈՒՆԵԼԸ

Կոմբայնավարը պետք ե կարողանա կոմբայնը վերանորոգել: Այս բանը նրան հնարավորություն ե տալիս.

1. վորպես հանձնաժողովի անդամ, իր կոմբայնն ավելի վստահ կերպով ընդունել վերանորոգումից.
2. աշխատանքի ժամանակ կտորվելիս ինքը կարողանա այս կամ այն մեխանիզմը սարքել.
3. մասնակցել տնտեսության կոմբայնների վերանորոգման աշխատանքին, այս թվում նաև իրեն կոմբայնի վերանորոգման: Նոր կոմբայն ստանալու դեպքում կոմբայնավարն անպայման պետք ե մասնակցի կոմբայնը գնացքից իջեցնելու և կայարանից փոխադրելու գործին:

Ընկ. Գալուշկոյի պրակտիկայում այսպիսի մի դեպք ե պատահում. կայարանից նոր կոմբայններ ընդունելիս կոմբայնավարներից վոչ վոք չի մասնակցում: Մեխանիկն ու տրակտորիստն են կոմբայններն ընդունում: Հետագայում պարզվում ե, վոր կոմբայններից մի քանիսի պահեստի մասերը պակաս են: Յեթե ընդունման և ստուգման գործին կոմբայնավարը մասնակցած լիներ, այդ բանն արագ ու ժամանակին կարող եր յերևան բերել: Մարքահավաքած կոմբայնը — նորը, թե վերանորոգվածը, պետք ե ստուգվի:

Մարքահավաքելու ճշտությունը հանգույց-հանգույց պետք ե ստուգվի: Այս դեպքում հարկավոր ե ուշադրություն դարձնել զլխավորապես հետևյալի վրա.

1) բոլոր պտուտակները (гайка) և կառանները (стопор) ամրացնելու վրա: Ամրացնելիս ոգտվել կոմբայնի հետ դրված բանալիներով:

Հատուկ ուշադրություն դարձնել թմբուկը, ոգափոխիչները, աստղանիվները, բիտերներն ու պիկերներն ամրացնելու վրա.

2) ղեկի (լմբկատակ) ատամների դիրքին՝ թմբուկի ատամների նկատմամբ և դամերը պնդացնելու ամբուլթյանը: Դեկի ատամները պնդացնելու ամբուլթյունն ու ծաված չլինելն ստուգելու համար ղեկի ճաղացանցերը (СЕРПНИ) պետք ե հանվեն:

Կոմբայնի մեջ բանալիներ բանեցնելու ընդամենը 1959 կետ
կա: Բացի այդ, բոլոր կարգավորումները կատարվում են բանա-
լիների միջոցով: Գործիքների գործարանային կոմպլեկտը դեռ
բավական չէ: Ընկ. ընկ. Կոլեսովը, Սիրալանովը, Անդրեյովը և
մյուսները կոմբայնի վրա ունեյին մամլակներ, մի գույք խար-
տոց (կլոր և տափակ), մետաղազոց. բացի այդ, ունեյին նաև
հեղույս, մեխ, գամ: Ընկ. Շիրոկովի մոտ, որինակ՝ գամերից պոկ-
վեց դանակի գլխիկը: Նա այդ կպցրեց ինքը՝ գամեր պատրաս-
տելով յերկաթալարից: Յեղ դրա վրա ժամանակ շատ գնաց, իսկ
յերկաթալարից պատրաստած գամերն այնքան ել հուսալի չեն:
Յեթե նրա մոտ պահեստի գործարանային գամեր լինեցին, վե-
րանորոգում արագ կկատարվեր և ամուր կլիներ: Աշխատանքի
ժամանակ հաճախ կարիք է լինում գաղային բանալու՝ ճշանակ-
ների արգելանիքները դարձնելու համար: Ընկ. ընկ. Գիրոտկովան և
Շալայեյն այդ արգելանիքները դարձրին նիզով և եվերտի շղթայի
տասնյակ ողակների ոգնությամբ: Յեթե գաղային բանալի չկա,
ապա վերոնիշյալը լավ յեղանակ է: Այդ նպատակի համար մուրճ
և հատիչ ոգտագործել չի թույլատրվում. կարելի յե լինեալ մի
և հատիչ ոգտագործել չի թույլատրվում. կարելի յե լինեալ մի
քիչ ծռել: Պահեստի մասերի կոմպլեկտն իր մեջ ներառում է ամե-
նավարը պետք է ստանա այդ մասերի լրիվ կոմպլեկտը: Ընկ.
Կուզնեցովը բոլոր պահեստի մասերը կոմբայնով տանում եր
իր հետ—կարիք յեղած դեպքում նրանք հենց այնտեղ կային
ձեռքի տակ: Յեթե ամբողջ կոմպլեկտն իր հետ տանելու հնա-
րավորություն չկա, այն կարելի յե պահել իջավայրում: Իսկ կոմ-
բայնի վրա պետք է թողնել ամենից շատ կարևոր պահեստի մա-
սերը (շարժանակ, պահեստի շղթաներ):

Կ Ա Ր Գ Ա Վ Ո Ր Ո Ւ Մ Ը

Կոմբայնի վրա անպայմանորեն պետք է ունենալ յերկու
տավոտամղիչ: Մի տավոտամղիչը բոլորովին բավական չէ: Աշ-
խատանքի ժամանակ յերկու տավոտամղիչն ել պետք է լինե
լինի տավոտով: Յեթե հողաբաժինը յերկար է, փակ արկղի մեջ
2—3 կգ լրացուցիչ տավոտ կարելի յե հետը վերցնել: Բացի այդ,
հարկավոր է հետը յուղամանով ավտով տանել՝ շղթաները յուղե-
լու համար: Շղթաները յուղելու համար կարելի յե ոգտագործել
թիթեղյա նեղքիթ թեյիկ:

Վառելանյութը, յուղը, ջուրը և կարգավորման ինվենտարը

պահվում է հատկապես այդ նպատակով առանձնացրած սայլակի
վրա: Հարկավոր մոմենտին սայլակը մոտենում է կոմբայնին:
Պետք է հետևել, վոր վառելանյութը, յուղը և ջուրը պաշտպան-
ված լինեն մեջը փողի թափվելուց: Չափարները պետք է ցան-
ցավոր լինեն: Թափվելուց խուսափելու համար պետք է ունենան
չափավոր դույլեր:

ՉԱՎԱՀՐԴԵԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

Յուրաքանչյուր կոմբայնի վրա հարկավոր է ունենալ յեր-
կու հրամար, յերկու յերկաթյա բահ, ավել և բրեդենա: Բրեդեն-
տի մոտավոր չափը պետք է լինի 4 քա. մետր (ամեն կողմը
յերկու մետր): Յեթե այդ բոլորը կան, այլևս կարիք չկա կոմ-
բայնի հետ ավաղ տանելու:

Հրամարները կոմբայնի այնպես պետք է ամրացնել, վոր
կարելի լինի արագ թուլացնել (կապը բաց անել): Ավելը հար-
կավոր է շարժիչն ու կոմբայնը պարբերաբար մղելից և ծղոտից
մաքրելու համար: Կոմբայնի և տրակտորի շարժիչների արտած-
ման խողովակները վրա հարկավոր է կայծմարներ դնել:

Հետևյալ կանոնը խիստ պետք է պահպանել—կոմբայնի
վրա չծխել: Մի քանի անգիտակից կոմբայնավարներ ծխում են,
թագնվելով բուռնկերի մեջ: Այս բանը չպետք է անել:

ԱՆՎՏԱՆԳՈՒՅՅԱՆ ՏԵԽՆԻԿԱՅԻ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ

Կոմբայնավարը և նրա ուղեկանը պետք է աշխատեն կոմ-
բինեզոնով ու պաշտպանող ակնոցներով: Այս միջոցն ապահովում
է դժբախտ դեպքերից և աչքի հնարավոր հիվանդություններից:
Պետք է պահպանել հետևյալ կանոնները.

1. Ընդունել յառանձնաբանում վորևե գործողություն կա-
տարելու համար նախորոք կանգնեցնել կոմբայնի շարժիչը:
2. Կալսիչի տակ կամ կտրող ապարատում անկանոնություն-
ները վերացնելու համար կանգնեցնել կոմբայնի և տրակտորի
շարժիչները:
3. Կոմբայնի ամեն մի կանոնավորում կատարել միմիայն
շարժիչն անջատված լինելու դեպքում:
4. Շարժիչը միացնելիս ու տրակտորը տեղից շարժելիս աղ-
գանջաններ տալ:
5. Շարժիչն աշխատեցնելիս բանակը պահել բզլի մատը

դուրս թողնելով՝ այն չպետք է պտտեցնել շրջանաձև, այլ թափով՝ ներքևից վերև:

6. Բուռնիկերը դատարկելիս հացահատիկը դեպի շնեկն առաջ չժղել ձևով: Կոմբայնի հետ փոքրիկ դեղարկղ պետք է ունենալ:

Ա Ձ Դ Ա Ն Շ Ա Ն Ն Ե Ր

Կոմբայնին սպասարկող մարդկանց աշխատանքի համար վորոշ ազդանշաններ պետք է սահմանվեն: Հարմար է ոգտվել սուլիչիով և յեթևու փոքր դրոշակով—սպիտակ և կարմիր: Բերում ենք մոտավոր ազդանշանները.

1. Տրակտորը տեղից շարժվելու և կանգնելու համար՝ սուլիչը:

2. Բրթվադիրին կամ մեխանիկին կանչելու համար՝ սպիտակ դրոշակը:

3. Դժբախտ պատահարի դեպքում՝ կարմիր դրոշակը:

4. Տրանսպորտը դատարկելու համար կանչելու՝ սպիտակ և կարմիր դրոշակները:

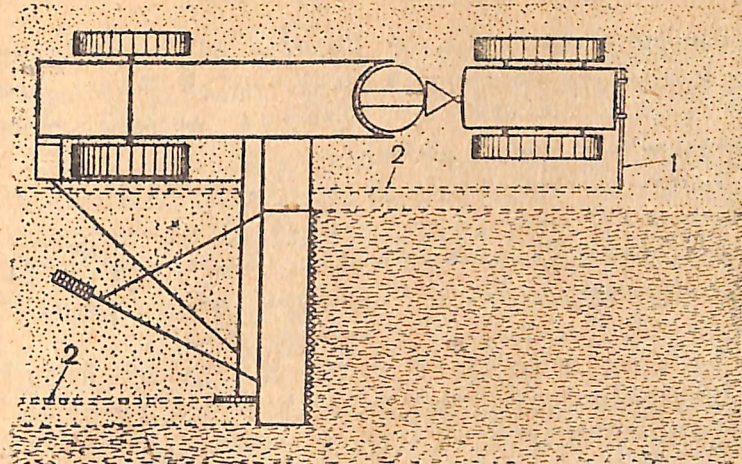
Սուլիչները պետք է գտնվեն թե կոմբայնավարի և թե նրա ողնականի մոտ:

Մ Ա Ր Կ Յ Ո Ր

Հողաբաժնի կողքերը պետք է ուղղվեն. յեթե հողաբաժնի կողքերն ուղղված են, հեղբերի առն ավելի լրիվ չափով է ոգտագործվում: Վորպեսզի հարմար լինի տրակտորն առաջնորդել և հեղբերի լիակատար առ վերցնել, ոգտվում են մարկյորներով: Կոմբայնն անցնելուց հետո հեղբերի անիվը չհավաքված հացահատիկի գծից քիչ հեռու հեռք է թողնում (նկ. 7): Տրակտորիստները սովորաբար տրակտորը տանում են աչքաչափով. հավասարվելով այդ հեռքին: Բայց առանց մարկյորի տրակտորը չի կարող թեքվել այս կամ այն կողմը: Հետևանքը կլինի կամ թերհունձ, կամ առի պակասութուն:

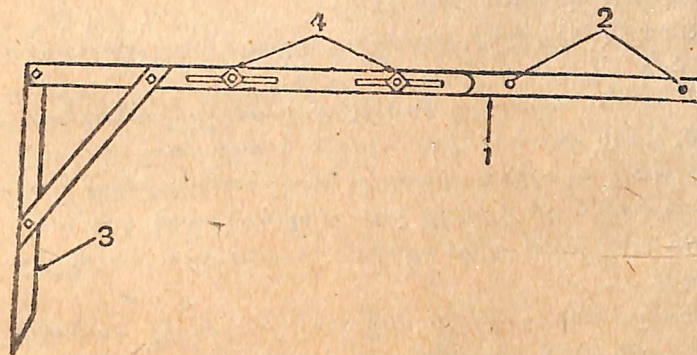
Ութերորդ նկարում ցույց է տրված մարկյորը, վոր լերկայնակի ձողով ամրացված է տրակտորի սողիատորին:

Ուղղաձիգ ցուցիչն ուղղված է դեպի հեղբերի անիվ նախորդ հեռքի կենտրոնը: Այս դեպքում ձախ բաժանիչը համընկնում է չհավաքված հացահատիկի գծին այնպես, վոր բոլոր ցողունները

Նկ. 7. Մարկյորով աշխատելը

1—մարկյորն ամրացված է տրակտորին, 2—հեղբերի անիվ հեռքերը:

Նկ. 8. Մարկյոր

1—հորիզոնական ձող, վոր ամրացված է տրակտորի սողիատորին, 2—սողիատորին ամրացնելու անցքեր, 3—ուղղաձիգ ձող, վոր ցույց է տալիս հեղբերի անիվ հեռքի կենտրոնը, 4—պնդողակավոր հեղույսներ, Հորիզոնական ձողը կարելի է կարճացնել կամ յեթևարացնել Վորոշված յեթևարութունն ամրացվում է պնդողակավոր հեղույսներով—4:

մտանցնում է դանակին: Տրակտորիստին մնում է ուղղաձիգ հետևել, վոր մարկյորի ցուցիչը չչեղվի հեռքի կենտրոնից: Հողաբաժնի կողմերն ուղղված լինելու դեպքում յեթևարացված մարկյորով կատարելիս կտրելի յե լիակատար ոգտագործել հեղբերի առ:

ՇԱՐԺԻՉԸ ԳՈՐԾԱՐԿԵԼՆ ՈՒ ԿԱՆԳՆԵՑՆԵԼԸ

Շարժիչը գործարկելը.— 1. Շարժիչը գործարկելուց առաջ պետք է խնամքով ստուգել, թե կոմբայնում չի մնացել արդյոք վորևէ գործիք: Առանձնապես պետք է ստուգել ընդունիչ առանձնարանի և հեղերի քաթանը:

2. Ստուգել պատենատուփի ողապտիչի մեջ յեղած յուղը, աղիքատորի մեջ յեղած ջուրը և բաքի մեջ յեղած վառելանյութը:

3. Անջատել միացման մուխակը և միացնել մաշնետոն (անջատել մասսայից): Առաջընթացութեան կարգավորիչ լինելու դեպքում այն գնել ամենից ուշ վառոցքի վրա:

4. Բանալ բենդինատար խողովակի ծորակը: Ֆորդ-Նասի շարժիչի խառնուրդը հարստացնող ձողի գլխիկը դարձնել $1\frac{1}{2}$ —1 պտույտ (կարբյուրատորի կողքի լիցքով):

ՄՏԶ-ԽՏԶ շարժիչների կարբյուրատորի կարգավորման խողովակի գլխիկը պետք է դարձվի $1\frac{1}{2}$ —2 պտույտ, դանդաղ քայլեր պտույտների պտուտակը՝ $2\frac{1}{2}$ պտույտ, ջուրտվիչի կանոնավորման ծորակը պետք է փակ լինի:

Ֆորդ-Նասի շարժիչի դանդաղ պտույտների պտուտակը պետք է դարձվի $1\frac{1}{2}$ —3 պտույտ:

Ողային կափարիչը ծածկելով՝ շարժիչը գործարկում են:

5. Հենց վոր շարժիչն սկսում է աշխատել, իսկույն պետք է բաց անել ողային կափարիչը: Ֆորդ-Նասի շարժիչի խառնուրդը հարստացնող ձողի գլխիկը շուտ տալ հակառակ կողմը:

Կանոնավորել գործարկման խառնուրդի հազորդիչը (մատուցիչ):

Ֆորդ-Նասի շարժիչի մեջ գնել լրացուցիչ կափարիչ՝ լրիվ բացվածքով: Յեթե առաջընթացութեան կանոնավորիչ կա, վառոցքն ուշացած վիճակից գցել վաղ վիճակի:

ՄՏԶ-ԽՏԶ շարժիչների գլանների մեջ ջուրտվիչը բացել միայն բեռնվածութեամբ աշխատելիս: ՄՏԶ-ԽՏԶ շարժիչը բենդինով տաքացնելուց հետո աշխատեցնել նավթով:

Կոմբայնի գործարկումը.— 1. Սահուն շարժումով առաջ մղել միացնող մուխակի լծակը:

2. Պետք է հետևել, վոր թեղի արանսպորտյորը և հեղերի մեծ քաթանը շարժվեն մեքենայի մյուս մասերի հետ միաժամանակ: Յեթե թեղի արանսպորտյորը չի շարժվում, ապա հարկավոր է իսկույն դադարեցնել շարժիչը:

Այնուհետև հանել փոկը և կոմբայնը ձեռքով պատեցնելով՝ պարզել և վերացնել պատճառը:

Յեթե մեծ քաթանը ընդհատումներով է շարժվում կամ թուրթվիչն չի շարժվում, կարելի յե նրան հրել հեղերի դաշտային կողմից (աջ):

Շարժիչի կանգնեցնելը.— Ֆորդ-Նասի շարժիչը դադարեցվում է վառոցքն անջատելով: Կարիք յեղած դեպքում ՄՏԶ-ԽՏԶ շարժիչներն արագ դադարեցնելու համար վառոցքը նույնպես անջատում են:

3. Յեթե դրա կարիքը չկա, ապա ՄՏԶ-ԽՏԶ շարժիչները դադարեցնելու համար դադարեցնում են գլաններին ջուր մատուցելը, փակում են կարբյուրատորի կանոնավորիչ խողովակը:

Վառելանյութը լողանային առանձնարանից դեպի ժիկլորը չի հոսի և շարժիչը կկանգնի: Դրանից հետո փակում են նավթի բաքի ծորակը: Լողանային առանձնարանում մնացած նավթը թափում են ծորակով և ամսում բաքի մեջ: Գործարկման ժամանակ բացում են բենդինի բաքի ծորակը և դատարկ լողանային առանձնարանը բենդին և հոսում:

4. Կանգնեցրած շարժիչի միացման մուխակը պետք է միացած լինի: Հակառակ դեպքում միացման դաշտանակները թուլանում են:

ԿՈՄԲԱՅՆԻ ՎՐԱ ԱՇԽԱՏԵԼՈՒ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ

Ստորև բերում ենք կոմբայնի վրա աշխատելու հիմնական կարգը: Առանձին կանոնավորումները մենք վերցրել ենք կոմբայնների վերաբերյալ դասագրքից:

ԿՏՐՈՂ ԱՊԱՐԱՏԸ

Կտրող ապարատը հեղերի հիմնական և ամենից ավելի պատասխանատու աշխատող որդանն է:

Կտրող ապարատի իրարկման ճշտութունն ստուգելու համար հարկավոր է ուղադրութուն դարձնել հետևյալի վրա.

1. մատները պետք է կիպ ամրացված լինեն չորսվակին: Թուլացած մատը յեթե մուրճով ձեռնք, շառաչող ձայն կտա.

2. բոլոր մատները պետք է դասավորված լինեն մի հարթության վրա: Ծոված մատներն ուղղվում են մուրճի թեթև հարվածներով, առանց մատնաչաբի չորսվակից հանելու: Մատներն այս ձևով ուղղելը թուլատարելի յե այն պատճառով, վոր կուանելի չուզուներից են պատրաստված.

3. մատների ծայրերի արանքները միաչափ պետք է լինեն: Շեղում թուլատարելի յե 3 մմ-ից վոչ ավելի.

4. սեղմիչ թաթիկները պետք է ամուր սեղմած լինեն մատնաչաբի չորսվակին և բացված ծայրերով պետք է հեշտությամբ շփվեն սեղմենտներին: Դանակը մատնաչաբի մեջ ձեռքով տեղադրելիս պետք է միանգամայն օդատ շարժվի.

5. սեղմենտները պետք է ամուր կպցրած լինեն դանակի ձողին և արանքներ չպետք է ունենան.

6. դանակի գլխիկի և շուռավիկի մասները չպիտի յերերան.

7. շարժանակը՝ դանակի նկատմամբ թեքվածութունը չպետք է ունենա: Թեքվածութունը վոչնչացվում է դանակի կամ շուռավիկի մասների վրա տափողակներ ավելացնելով:

Կոմբայնավարի ոգնականին անհրաժեշտ է աշխատանքի ժամանակ ուղադրութուն դարձնել հետևյալի վրա.

1. վորպեսզի կարճ հաց հնձելիս մատները գեանին չկպչեն.

2. վորպեսզի կտրող ապարատը վորևե խոչնդոտի չհանդիպի:

Դրա համար պետք է կտրող ապարատից մի քիչ առաջ նայել: Արգելահներ յերևալուն պես կտրող ապարատն իսկույն պետք է բարձրացնել:

Ընկեր Սկորովարովը՝ ընկեր Կոլեսովի ոգնականը, մի անգամ հացարույսի մեջ կտրող ապարատի առջև մի փոցի է տեսնում: Փոցին ընկած էր ատամները դեպի վեր: Նա իսկույն հեղերը բարձրացնում է: Այսպիսով նա կանխում է մի չափազանց ըուրջ կտրվածք:

Սեգմենտները հարկավոր է պարբերաբար մաքրել կամ ցեխերից: Ընկեր Կապուստան յերեկոյան աշխատանքը վերջացնելուց հետո կտրող ապարատը ջրով լվանում էր, իսկ առավոտյան՝ քերիչով մաքրում: Մետաղյա տափողակները յերբեմն կտր փոսեր են առաջացնում շուռավիկի մատնաշարում և դանակի գլուխիկում: Ընկեր Միխինը մետաղյա տափողակների փոխարեն՝ դրեց կաշվե տափողակներ, վոր լավագույն արդյունքներ ավելց:

Հարկավոր է հետևել, վորպեսզի ծայրի աջ մատը կիպ սեղմի բաժանարարի ներքևի տախտակին, հակառակ դեպքում՝ այդ տեղում կուտակվում են մոլախոտեր և հացահատիկի ցողուններ:

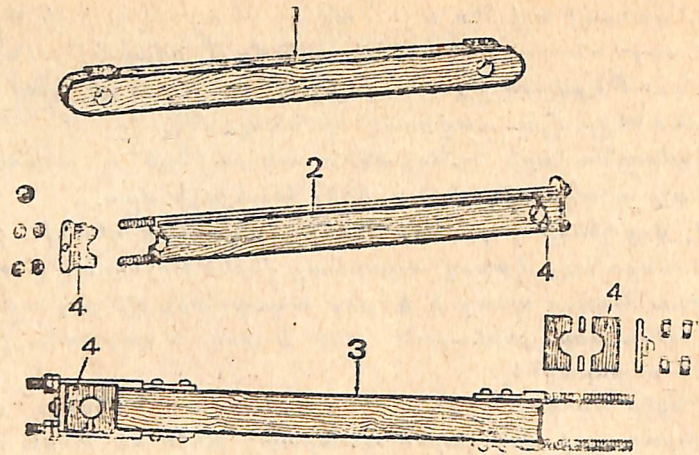
Յեթե «Ստալինեց» կոմբայնի շարժանակի մեջ մի փոքր մաշված կա, ապա վերացնում են միջադիր հանելով (նկ. 9):

«Կոմունար» և «Սարկոմբայն» կոմբայններում այդ հնարավոր չե անել — այնտեղ շարժանակն ամբողջական է: Այդ կոմբայններում մաշված շարժանակը հարկավոր է փոխարինել նորով:

Տեղում պատրաստած շարժանակ դնելիս հարկավոր է ստուգել նրա չափը: Շարժանակի ճիշտ յերկարության դեպքում սեղմենտների կենտրոններն ընկնում են մատների կենտրոնների հետ — «Ստալինեց»-ի մեջ՝ յուրաքանչյուր յերեք մատից հետո, «Կոմունար»-ում և «Սարկոմբայն»-ում՝ մեջընդմեջ:

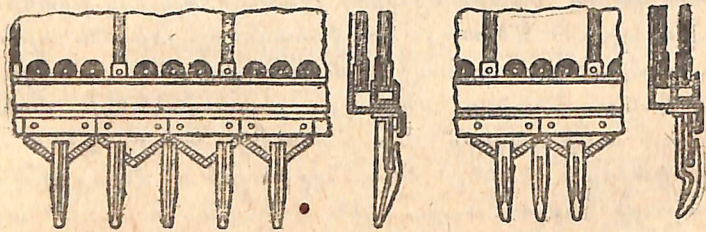
Այդ ցույց է արված 10-րդ նկարում:

Նկ. 9. Շարժանակներ

1—«Կոմուճար» և «Սարկոմբայն» կոմբայնների շարժանակ, 2—«Մտալինեց»-ի շարժանակ՝ հին կոնստրուկցիայի, 3—«Մտալինեց»-ի շարժանակ՝ նոր կոնստրուկցիայի, 4—«Մտալինեց» կոմբայնի շարժանակի պլսիկներ:

«Մտալինեց»-ի կարող ապարատը

«Կոմուճար»-ի և «Սարկոմբայն»-ի կարող ապարատը

Նկ. 10. Կտրոզ ապարատ:

Յեթե աշխատանքի ժամանակ անհրաժեշտ է լինում դանակի վրայի սեղմենտները փոխել, ապա ոգտավետ է դնել պահեստի դանակը: Իսկ սեղմենտները փոխարինել աշխատանքն ավարտելուց:

Վ Ի Լ Ա Կ

Հացահատիկն առանց կորստի կտրելը խոշոր չափով կախված է վիլակի ճիշտ սեղակայումից: Ստորև բերվում է վիլակի սեղակայման կարգը՝ ըստ հավաքվող հացի վիճակի:

Վիլակը կանոնավորելիս պետք է նկատի ունենալ հետևյալը.
 1. Տեղափոխությունների ժամանակ պետք է հետևել վիլակին, վորպեսզի նրա լիսեռը զուգահեռ մնա կտրող ապարատին:
 2. Խիտ, շուռ թափվող հացահատիկի բերքը հավաքելիս հարկավոր է վիլակի պտույտը պակասեցնել. հակառակ դեպքում կորուստներ կլինեն վիլակի ձողերով հասկերը ծեծվելու հետևածանքով:

Հացի վիճակը	Վիլակի սեղակայումը
1. Կարճ և նոսր	1. Ներքևի դերձով, դանակի գծից մի քիչ առաջ
2. Կարճ և խիտ	2. Ներքևի դերձով, դանակի գծին հավասար
3. Ցերկար, չպակած	3. Ձողերի արտաքին ծայրերը պետք է շփվեն ցողունների կտրվող մասի կենտրոնից մի քիչ բարձր: Վիլակի լիսեռը սեղակայվում է դանակի գծին հավասար
4. Պակած՝ կոմբայնի ընթացքի ուղղությամբ	4. Ամենացածր և ամենաառջևի դերձով
5. Պակած՝ կոմբայնի ընթացքին հակառակ	5. Ամենացածր դերձով, դանակի գծին հավասար

3. Յեթե կոմբայնը բարձր արագությամբ է աշխատում, հեղերի բոլոր որդանները պտույտները պետք է մեծացնել, հեղերի լիսեռի վրա փոխարինող աստղիկ դնելով: Յեթե դանակը լավ է կտրում, կարելի չէ ավելացնել միայն վիլակի պտույտները:

4. «Կոմուճար» և «Սարկոմբայն» կոմբայնների այդ արագությունները փոփոխելու համար տրվում են հետևյալ աստղիկները.

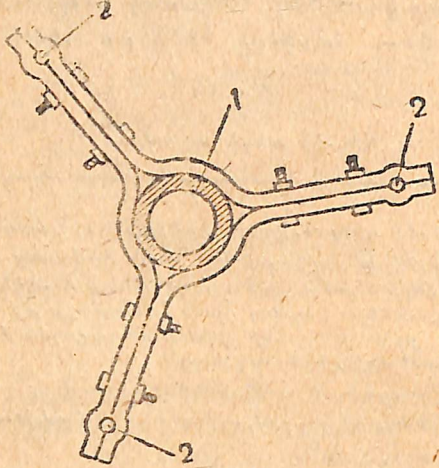
Ցերկու աստղիկ վիլակի հաղորդակի վրա—մեկը 18 աստղանավոր, մյուսը՝ 22: Սովորաբար աշխատում են յերկրորդ աստղիկով: Յեթե առաջինը դնենք, վիլակը մեկ բուպեյում 28-ի փոխարեն 34 պտույտ կտա:

Բացի այդ, յերկու աստղիկ է տրվում հեղերի լիսեռին—մեկը 14 աստղանավոր, իսկ մյուսը՝ 12: Սովորաբար առաջին աստղիկով են աշխատում: Յեթե յերկրորդ աստղիկը դնելու լիսենք, հեղերի բոլոր մեխանիզմների շարժումը կավելանա:

5. «Մտալինեց» կոմբայնի վիլակի հակահաղորդակի համար յերկու աստղիկ է տրվում—մեկը 22 աստղանավոր, իսկ մյուսը՝ 27: Սովորաբար առաջինով են աշխատում: Ցերկրորդ աստղիկը դնելիս վիլակի պտույտները պակասում են, իսկ հեղերի լիսեռի վրա 13 աստղանավոր մշտական աստղիկ կա:

6. Կարճացողուն կամ կւացած հացահատիկի բերքը հովաքելիս վիւակի ձողերի վրա աւջևից (ընթացքի ուղղութեամբ) ամբողջ յերկարութեամբ պետք է խփել բերդենտի դուրաթեք զօլերը: Վերջիններս մատնաշարի չորսվակից քաթանին են փոխանցում նրա մեջ կուտակված հասկերը: Աւանց բերդենտի դուրաթեք զօլերի աշխատելիս այդ հասկերը չորսվակից ընկնում են գետնի վրա և կորչում:

Նկ. 11. Հարմարանք, վոր պահպանում է վիւակի շարժեցիլը (կորվիու գեպում) կորոզ ապարտին կայելուց
1—Վիւակի լիսեռք, 2—շարժեցիլներն ամբացնելու անցքերը:

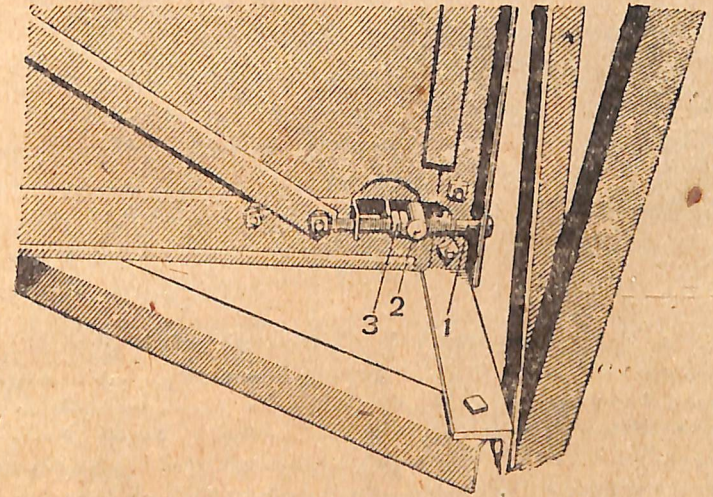
կտրող ապարատի մեջ և կտրեց յերկու մաս (դանակի սեգմենտները չմասովեցին): Այսպիսի կտրվածքներից ապահովելու համար ապահովիչներ կարելի լին հարմարեցնել: Վիւակի լիսեռին, ծայրերի խաչմերուկների մոտ, ամբացնում են յերկու ապահովիչ (Նկ. 11): Նրանք պարաստել կարելի յե 3×20 մմ շերտավոր յերկաթից: Շարժեցիլը կտրվելու դեպքում ապահովիչը չի թողնում, վոր ծայրերն ընկնեն կտրող ապարատի մեջ:

ՀԵԴԵՐԻ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏՅՈՐԸ

1. Յերկու քաթանե տրանսպորտյորների քաթանները հիմնականում ձգում են փակերով: Մեծ քաթանը, բացի այդ, հասուկ հարմարանք ունի լրացուցիչ կերպով ձգելու համար (Նկ. 12): Գաթանները թեք ձգելու դեպքում ձողերը կարող են կտրվել:
2. Պետք է ուշադրութեամբ դարձնել, վոր առաջատար լի-

սեռները տեղապատույտ չտան: Գաթանների լիսեռների տեղապատույտ տալն արագ կերպով մաշեցնում է քաթանները: Սակայն քաթանների չափազանց ուժեղ ձգվածութեամբ յլասակար կերպով կանդրադառնա նրանց վրա: Յեթե հացահատիկի ծղոտը խիտ է, քաթանները սովորականից ուժեղ են ձգում:

3. Անմաքուր հացահատիկի բերք հավաքելիս մեծ քաթանի դաշտային (տարվող) լիսեռի առանցքի առջևի ծայրին հաճախ մոլախոտ և ծղոտ է փաթաթվում, մի բան, վոր քաթանների թեքվածք ու տեղապատույտ է առաջ բերում: Մոլախոտերը և ծղոտն ընկնում են լիսեռի առջևի ծայրին՝ ծերպի (ձեղքվածքի) միջոցով, վորի միջով դուրս է հանած այդ ծայրը: Դրանից խուսափելու համար հարկավոր է ծերպը փակել վահանիկով (Նկ. 13): 150 մմ յերկարութեամբ ունեցող վահանիկը յերկու հեղույստի ամբացվում է բաժանարարի ներքևի տախտակին 95 մմ տարածութեամբ վրա:

Նկ. 12. Գաթանի ձգվածութեամբ կարգավորելը
1—հարգավորիչ հեղույս, 2—մեծ քաթանի արտաքին լիսեռի առանցքի հետևի ծայրը, 3—կարգավորիչ հեղույսի պնդողակ

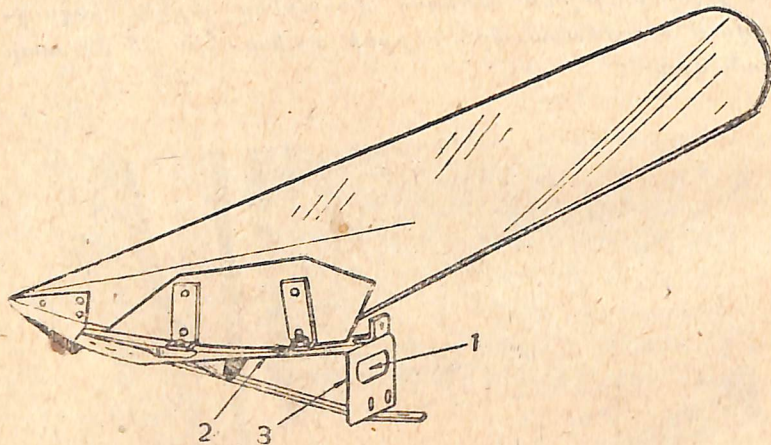
4. Աշխատանքի հետևանքով քաթանները յերբեմն այնքան ուժեղ են ձգվում, վոր վոր փոկերով, վոր էլ ձգիչ հարմարանքներով հնարավոր չէ այդքան ձգել: Այս դեպքում կաշե մակղիլներին մի քանիսը պետք է հանել և յերկարացնել փոկերի ծայ-

բերը, վորտեղ ճարմանդներ չկան: Յեթե այդ ել չի բավականացնում, ապա պետք է հանել մեկ ձող:

5. Քաթանները պետք է պահպանել խոնավությունից: Անձրեից առաջ և գիշերները պետք է հանել և պահել չոր տեղ: Յեթե յեղանակը լավ է, կարելի յե տեղում թողնել, նախորոք թուլացնելով և ծածկելով ծղոտի հաստ շերտով:

6. Աշխատանքն սկսելուց առաջ պարբերաբար պետք է ստուգել քաթանի ձողերի ամրվածքները: Թուլացած ձողերով կամ այնպիսի ձողերով, վորոնց գամերը թուլացել են, աշխատել չի կարելի:

Նկ. 18. «Կոմուսար» կոմբայնի դաշտային բաժանարարը

1—Մերկ, վորի մեջ մտցվում է մեծ քաթանի արտաքին լինուի առանցքի առջևի ծայրը, 2—բաժանարարի ներքին տախտակը (մոտավորապես այստեղ է վահանիկն ամրացվում ներքևից), 3—ներքևի տախտակի ծոված ծայրը, վորով բաժանարարն ամրացված է մատնաշարի չորսվակին: Վահանիկներն ամրացնելու տեղերը վորտեղևու համար ծոած մասի առջևի հարթութունից հարվում են 95 մմ դեղի առաջ կոմբայնի ընթացքի ուղղությամբ:

7. Յեթե քաթանները պատահաբար անձրևի տակ են ընկնում, իսկույն պետք է հանել, լավ չորացնել, վորից հետո միայն կարելի յե նորից հազցնել:

8. Յերբեմն մեծ քաթանն ընդունիչ առանձնարանից դուրս գալիս (ներքևում թեքված մասի) իր հետ հատիկ և հասկ է հանում: Ընկեր կապուստանայդ տեղում հարմարեցրեց քաթանի մի

հատիկորսիչ, վորը մի քիչ նման է «Սաալինեց» կոմբայնի հատիկորսիչին: Յերկու ծայրը նա ամրացրել է ընդունիչ առանձնարանի ներքնամասին, իսկ մնացած չերկուսը՝ հեղերի թեքված մասի աջ ծայրի ներքնամասին: Շնորհիվ հատիկորսիչի, կորուստները վերացվեցին:

9. Փոքր քաթանն աշխատանքի ժամանակ հանելու կարիք չկա: Կարճացողուն հացաբուլսերի դեպքում, յերբ մեծ քաթանը ինքնուրույն կերպով կարող է այն տեղափոխել ընդունիչ առանձնարանը, փոքր քաթանի բացահայտութունը կտրված հասկերի կորստի տեղիք կտա (փչվում են քամուց, կորուստները՝ մեքենայի ցնցումից):

Յերբ կարիք է լինում բարձրացողուն հացաբուլս հավաքել, մեծ քաթանը պարզապես չի կարող աշխատել առանց փոքր քաթանի:

ՇԵՂԵՐԻ ՄՅՈՒՍ ՄԵԿԱՆԻԶՄՆԵՐԸ

1. Կարճացողուն հացաբուլսի բերք հավաքելիս անպայման պետք է ոգտվել հեղերն իջեցնելու հարմարանքով:

2. Քաթանը շարժման մեջ դնող շղթան կտրվելու դեպքում կարող է ընկնել ընդունիչ առանձնարանը: Դրանից խուսափելու համար շղթայի դիմաց կարելի յե հարմարեցնել թեք վահանիկ (Նկ. 14): Դրա համար պետք է վերցնել 80 × 2 մմ թիթեղ: Վահանիկը կարելի յե ամրացնել թեքված մասին շերտավոր յերկաթի յերկու կալունակով:

3. Հավասարակշռող չորսվակների ձգիչ ճիպոտներն այնպես պետք է ձգել, վոր չորսվակները բանելու վիճակում ծովածք չունենան:

4. «Ստալինեց»-ի և «Կոմունար»-ի հեղերի գլխավոր հեծանը յերկայնաձիգ ձողով է ձգվում (Նկ. 15): Յեթե հեծանը ծովածք ունի, հեղերի գլխավոր հեծանի տակ յերկու հենարան են դնում, չորսվակներից բնուր վերցնում և ճիպոտը պնդողակներով յերկու կողմից հավասարաչափ ձգում են:

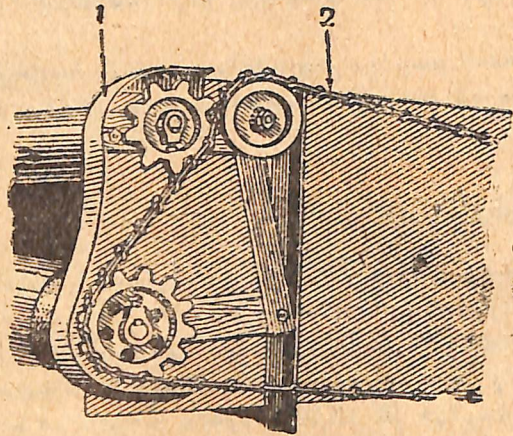
5. Հարթակն այնպես պետք է ուղղել, վոր դաշտային (աջ) ծայրը կախ չընկնի: Յեթե հեղերի աջ ծայրը կախ է ընկնում, ուղղումը հետևյալ կերպ է կատարվում: Հարթակը տեղակայվում է հորիզոնական դիրքով: Մատնաշարի չորսվակի տակ հենարաններ են դրվում: Հավասարակշռու բռնները վերցնում են: Չախ

չորսվակի զսպանակի պնդողակը թուլացնում և աջ չորսվակի զսպանակի պնդողակը ձգում են: Յեթե հեղերի հարթակի առջևի դաշտային ծայրը քիչ և բարձրացած, գործողությունը կրկնում են: Յեթե հարկավոր է այն չնչին չափով բարձրացնել, ուղտվում են ձգման ճիպտուով, վորը քամու վահանը միացնում է դաշտային անվի առանցքի հետ (նկ. 16):

6. Բեռները չորսվակներին ամրացնում են այնպես, վոր հեղտ լինի հեղերը մի ձեռքով բարձրացնելը:

7. Հարկավոր է ուշադրություն դարձնել, վոր հեղերը բարձրացնելու ձողը հեղերի անկյունարդի ձարմանդին հուսալի կերպով ամրացված լինի:

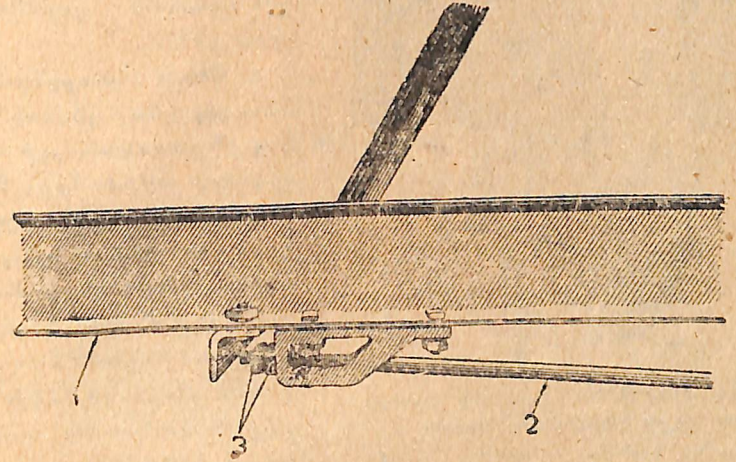

Նկ. 14. Նորձ կտրվելու դեպքում բնուամիջ առանձն-
ճարանք ընկնելուց պահպանող վահանի
1—Վահանի, 2—քաթաններին շարժում հաղոր-
դող շվթան:

դերը բարձրացնելու և իջեցնելու ամփոփելով:
Դրա համար վորոշում են հեղերի դիրքի ամենաբարձր և ամենացածր կետերը: Այդ կետերն ամրացվում է բարձրացնող ձողի մեջ հեղույսներ զնելով (նկ. 17): Հեղույսներն առանց կոմբայնավարի ոգնականի մասնակցության հեղերին թույլ չեն տա սահմանված կետերը վեր բարձրանալ կամ ցած իջնել:

9. Պատկած հացի բերք հավաքելու գեպքում վերակը կարող է հողմավահանի միջով հացահատիկի ցողունները շարտել: Ընկ. ընկ. Նովիկովը և Անդրեյովը թիթեղ խփելով ավելացրին քամու վահանիկի բարձրությունը և դրանով իսկ կանխեցին ցողունների կտրուտը:

10. Պետք է պարբերաբար հետևել հաղորդումների տուֆի-
կոնաձև առամնանիվների ամրացմանը: Հաղորդման տուֆը հեղե-
րին ամրացվում է հեղույսով և յերկու վարսոցներով (ШПЕЛЬКА):
Յեթե ամրվածքը թուլանում է, հեղույսն ու վարսոցներն իսկույն
կտրտվում են:

Նկ. 15. Գլխավոր եծոթի շարժեցվի ձգումը
1—Հեղերի գլխավոր հեծանը 2—շարժեցվելը, 3—շարժեցվելու ձգելու
պնդողակներ:

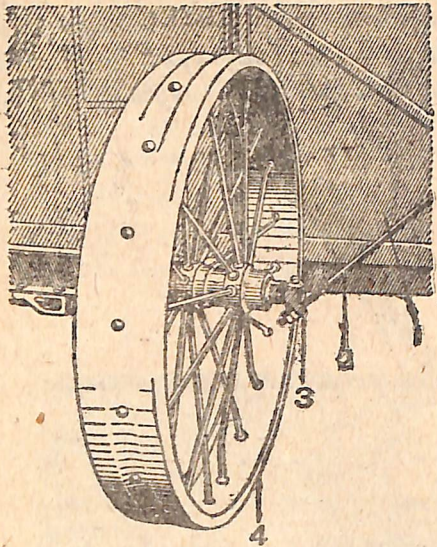
11. Արագ մաշվում են Գուլի ծխնիները (նկ. 18): Ընկ. Պուլգուտինը ծխնին խնամքով լվացել նրան սուլիդոլ լցրած բեր-
դենտե թեքեր եր հագցրել և յերկու ծայրից յերկաթալարով լավ
ամրացրել: Դրա հետևանքով ծխնու մեջ, ծխնու շփվող մակերեսի
վրա փոշի չեր նստում ու չեր մաշվում և ապահովվել եր նրա
լավագույն յուզումը:

1934 թվին ընկ. Պուլգուտինի մեքենայի Գուլի ծխնիներ-
րից մի քանիսը շարքից դուրս յեկան: Իսկ 1935 թ., սուլիդոլա-
յին վաննայի շնորհիվ, ծխնին սարքին ախտահեց:

ԸՆԴՈՒՆԻՉ ԱՌԱՆՁՆԱՐԱՆ

1. Աշխատանքի ժամանակ դեպքեր է նկատվում, յերբ ինք-
նամատուլցի ձողերը վրաքաշի տակից դուրս են հանում մոլա-
խտոտերը, հացաբույսի ցողունները և զանազան աղբ: Յեթե այն-
տեղ դրանցից շատ հավաքվի, ձողերը կարող են կտրվել: Դրա-

Նկ. 16. «Ստալիմեց» կամրայնի հեղերի աջ ծայրը կարգավորող միջոցը
1—Քամու վահան, 2—ճիպոտ, 3—ճիպոտն ամրացնելու ունի, 4—հեղերի անիվ:

ուռնենան. Շղթաների անհամաչափ ձգվածությունից ձողերը կարող են ծովելուց պոկվել. Շղթաները ճիշտ կարգավորված են համարվում այնպե՛ր, երբ տրանսպորտորի ձողիկը բարձրացնելիս սահիչ տախտակի և ձողի արանքում 7—9 սմ լյուֆտ առաջանա:

Բոլոր նոր բաց թողած կամրայնների ձգիչ հեղույսների վրա ամորտիզացիոն զսպանակներ են դնում, վորոնք մեղմացնում են ինքնամատուցի աշխատանքը: Այդ զսպանակներից հարկավոր է դնել նաև հին կամրայններին:

4. Յերբ ինքնամատուցի շղթաներն այնքան են ձգվում, վոր ձգիչ հեղույսներով այլևս չի կարելի ձգել, նրանց կարճացնում են: Դրա համար ձգիչ հեղույսները մինչև ծայրը թուլացնում և հանում են լերկու ողակ—չուղուներ (քառակուսի) և պողպատյա:

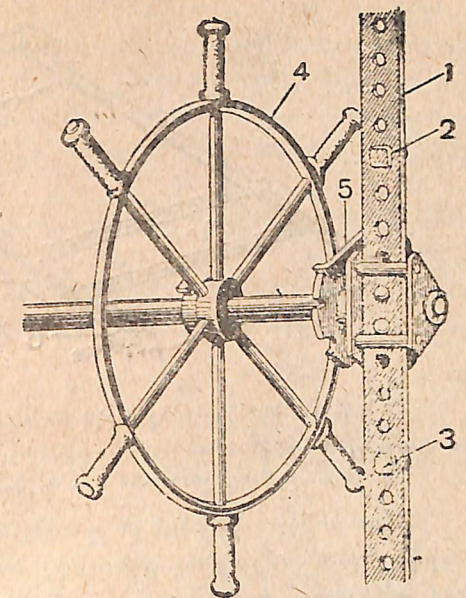
5. Յեթե աշխատանքի ժամանակ մի շղթան մյուսից ավելի յե ձգվում, յերկարած շղթան կարելի յե կարճացնել ամենից ավելի բացված պողպատե ողերը նստեցնելու միջոցով:

6. Վրաքաշը պետք է ծաված չլինի: Նրա ծովածուկները

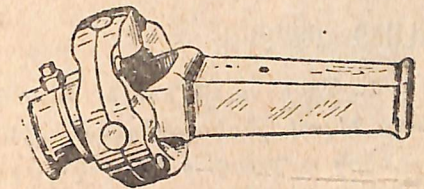
նից խուսափելու համար հարկավոր է կամրայնի րարկելիս ընդունիչ առանձնաբանի անկյունների ու սահիչ տախտակի միջև ունի նապատած գործվածքի շերտ դնել:

2. Պետք է պարբերաբար ստուգել դեպի լիսեւը տանող ինքնամատուցի աստղիկների ամրվածքը: Յեթե ամրվածքը թուլանա, շղթաները կծուսվեն ու կկտրվեն: Յեթե աշխատանքի ժամանակ շղթաները կտրվելու դեպքում ինքնամատուցի ընկնի թմբուկի մեջ, կարող է կամրայնը շարքից դուրս հանել:

3. Շղթաները միատեսակ ձգվածություն պետք է

Նկ. 17. Հեղերը բարձրացնելու յեվ իջեցնելու դեկ
1—Բարձրացման ձող, 2—Հեղերի իջեցման սահմանը փակող հեղույս, 3—Հեղերի բարձրացման սահմանը փակող հեղույս, 4—դեկանիվ, 5—դեկանիվի մզակ:

Նկ. 18. Գուկի մխնի:

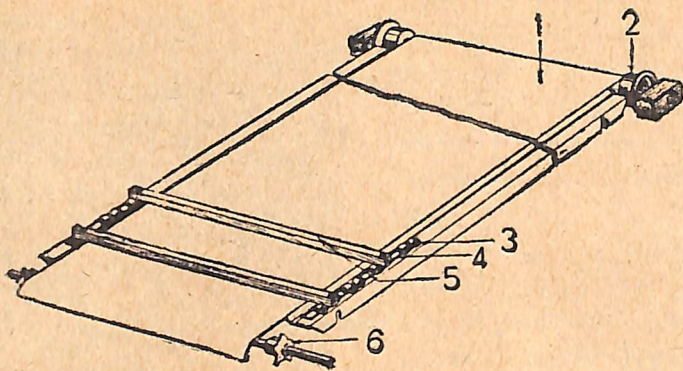
խանգարում է ինքնամատուցի ճիշտ աշխատանքը, իսկ յերբեմն ել նրան կոտրվածք է պատճառում:

7. Շղթաների կարճացումը, ձողերի փոխելը և մնացած ողերի նստեցնելը կարելի յե կատարել հենց ընդունիչ առանձնաբանում, առանց ինքնամատուցը հանելու: Դրա համար ձողի կամ ողի տակ մի կտոր շերտավոր յերկաթ կամ տախտակ պետք է դնել, վորը վրաքաշը կպահպանի հարվածներից ծովելուց:

8. Ինքնամատուցի վրա տեղում պատրաստած ձողեր դնելիս ուշադրություն պետք է դարձնել, վոր նրանք նյութերով և չափերով չտարբերվեն գործարանում պատրաստածից:

9. Յերբեմն կորուստներ են նկատվում ընդունիչ առանձնաբանի հետևի մասում, թեքված մասի հետևից:

Նկ. 19. Ինքնամատուցող յեղ ընդունիչ առանձնարանի վրաբաշը

1—վրաբաշ, 2—ինքնամատուցի տարվող սղիկ, 3—շղթայի պողպատյա ող, 4—շղթայի չուգունի ող, 5—ձող, 6—տանող ասպիկի

Այս տեղը կարելի չէ փակել վահանիկով: Նրա մի կողմը հարկավոր է ամրացնել ընդունիչ առանձնարանի հետևի ուղղաձիգ անկյանը, իսկ մյուսը՝ քաթանների շղթան պահպանող վահանիկին (Նկ. 14):

ԿԱՍՏԻՉ ԱՊԱՐԱՏ

1. Դեկի ու թմբուկի մատները չպետք է ծոված լինեն և պետք է լավ յերկարաձգված լինեն («Ստալինեց» կոմբայնի մատներն ամրացված են պնդողակով և տափողակով, «Կոմունար» և «Սարկոմբայն» կոմբայններինը՝ յերկու պնդողակով):

Թույլ ձգած մատին հարվածելիս շառաչող ձայն է տալիս: Թմբուկի և դեկի ծաված մատները շտկվում են յեղանաձև ծալք ունեցող հատուկ նիզով:

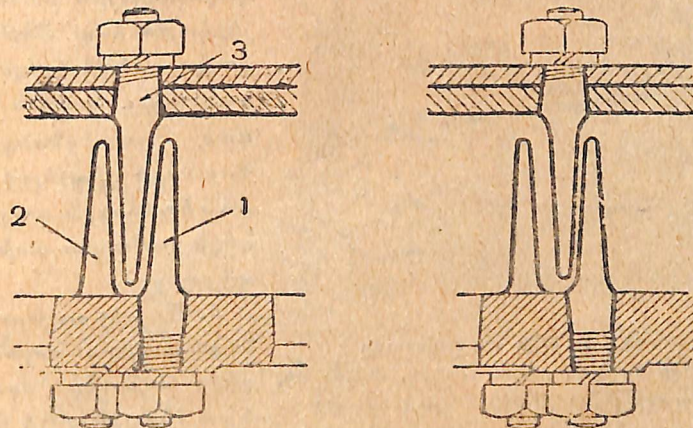
2. Պետք է ստուգել թմբուկը դեկի նկատմամբ չի՞ իջել արդյոք (Նկ. 20): Թմբուկն իջնելիս հատիկի միաժամանակ մանրում և թերակալում է ստացվում: Թմբուկը ճիշտ տեղակայելու համար հարկավոր է լիսեռի հետ միասին տեղափոխել առանցքակալների մեջ՝ առանցքի ուղղութամբ: Դրա համար վարվում են հետևյալ կերպ:

Հանում են առանցքակալների կափարիչները, հատուկ բանալիներով թուլացնում են ձգված ողը: Եթե թմբուկը դեպի աջ է թեքվել, փայտե ձողանով հարվածել աջ կցվածքին, յեթե ձախ

է թեքվել՝ ձախ կցվածքին: Երբ թմբուկն իսկական դիրք է ընդունում, կալիչի կողքերի և թմբուկի ծայրերի ողակները միջև փայտե սեղիկներ են խփում: առանցքակալներն ամրացնող ողերը ձգում և դնում են կափարիչի տեղը: Այս դեպքում սեղիկները թմբուկին հնարավորութուն չեն տալիս տեղակայած դիրքից դուրս գալու: Թմբուկը տեղակայելուց հետո սեղիկները հանում են:

3. Հարկավոր է ստուգել թմբուկի հավասարակշռվածութունը:

Յեթե թմբուկը հավասարակշռութուն ունի, փոկը փոկանիվից և շղթաներն աստղիկներից հանելիս նա պետք է հավա-

ձիւթ

Սխալ

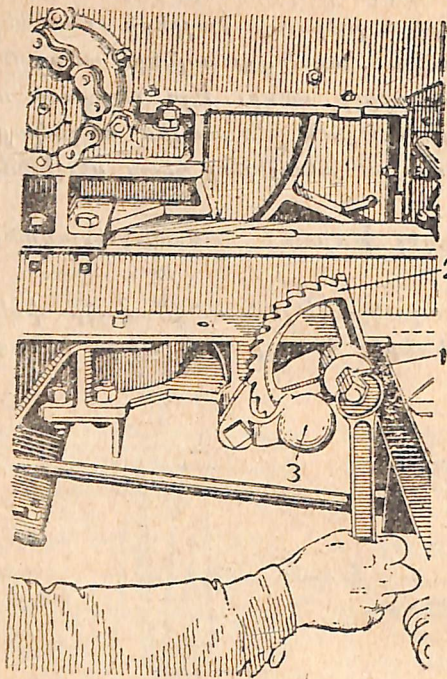
Նկ. 20. Թմբուկի յեղ դեկի մատների տեղակայում

1, 2—դեկի մատները, 3—թմբուկի մատը:

սարակշռութուն ունենա, ինչպիսի դիրք էլ վոր տան նրան: Իսկ յեթե թմբուկը շարունակ ձգտում է մի վորևե կողմով շեղվել դեպի ցած, այդ ցուլց է տալիս, վոր թմբուկը հավասարակշռութուն չունի: Այս դեպքում մատների պնդողակների տակ, վորոնք շարունակ գտնվում են գիպի ցած շրջվող մատների դիմաց, դրվում են լրացուցիչ ձող կամ տափողակներ: Այս դեպքում հարկավոր է հետևել, վոր հավասարակշռ բեռները (ձող, քում հարկավոր է հետևել, վոր հավասարակշռ բեռները (ձող, տափողակ) հավասարապես բաշխվեն թմբուկի յերկարութամբ:

4. Դեկի մատները ձգելու համար հարկավոր է դեկի ձողա-

Նկ. 21. Դեկի կարգավորումը

1—գեկը կարգավորելու գլանիկ, 2—մղակ, 3—մղակի շնիկ: Յեթե 1 գլանիկը ջրջնք ժամացույցի սլաքի ուղղությամբ, գեկը կիջնի:

պետք է ստանալ հետևյալ արդյունքները.

ա) ծղոտի մեջ չպետք է չկալված հասկեր մնան.

բ) հատիկները չպետք է ջարդվեն.

գ) առաջին գտումը չպետք է ծանրաբեռնվի ծղոտը կտրբաեելով:

6. Առավոտյան և յերեկոյան, յերբ հացարույսը խոնավ է լինում, գեկը վեր են բարձրացնում: Ցերեկը, յերբ հացարույսը չոր է լինում, գեկն իջեցնում են:

7. Նորմալ պայմաններում թժրուկն աշխատում է յերկու մասնավոր և մեկ առանց մաս գեկի ճաղացանցով:

Ցերեկը ժամանակ անքաղ մնացած հացի բերքը հավաքելիս հատիկն ու ծղոտն ավելորդ ջարդումից խուսափելու նպատակով, գեկի յերկրորդ ճաղացանցը հարկավոր է փոխարինել առանց մաս-

«Կոմունար» և «Սարկոմբաշն» կոմբայնների աջ կողմից հանում են այն ձողիկը, վոր ծխնիով միացնում է ընդունիչ յեղերնալի յերկու կեսերը, և վերցվում է նրա վերևի մասը:

Դրանից հետո գեկի մասերի հետևից գցում են պնդողակային բանալի կամ յերկաթե ձող: Յեթե թժրուկը թեթե հրելով նրա բանարկու կողմին հակառակ պտտեցնենք նրա մասերը դիպչելով բանալուն կամ ձողին, դուրս կմղեն գեկի համապատասխան ճաղացանցը:

5. Կալսիչ ապարատի բանարկու կարգավորումը՝ աչք

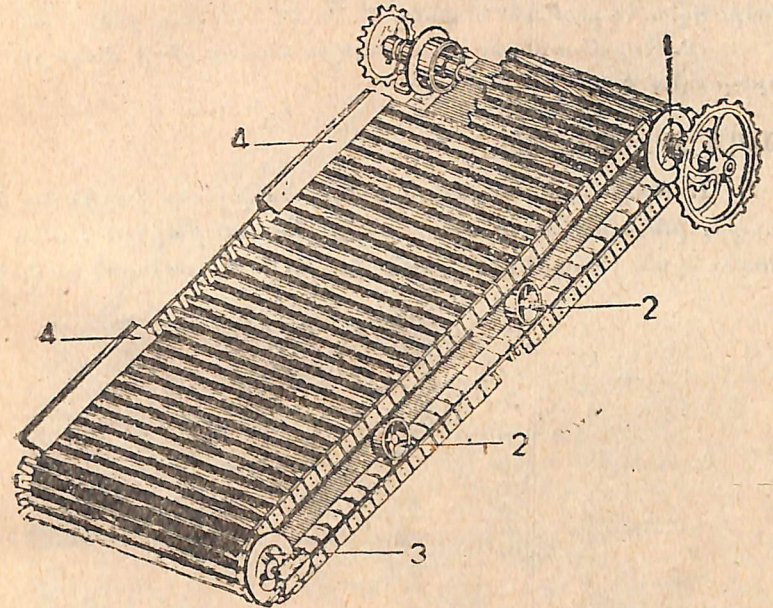
գեկը թժրուկին մոտեցնելը կամ հեռացնելն է (նկ. 21),

Այդ կարգավորումով

նախորի կամ նրանից դուրս հանել մատները, իսկ անցքերը փակել փայտե խցաններով:

8. Թժրուկը նորմալ է աշխատում, յեթե մեկ բողբոջում 1000 պտույտ է անում: Յեթե պտույտների թիվը պակասում է, թերակալում է առաջանում, իսկ յեթե պտույտների թիվն ավելանում է, հատիկը ջարդվում է առանձնարանում: Պտույտների թիվը չափվում է պտույտահաշվիչով:

9. Թժրուկի պտույտների թիվը կարող է պակասել. ա) փոկի տեղապատվելու, բ) շարժիչի միացման մուխիկի տեղապատվելու, գ) շարժիչի պտույտները քիչ լինելու հետևանքով:

Նկ. 22. Թեղի տրամապարտյոք

1—տանող ուղիկ, 2—պահպանող ուղիկներ, 3—տանող ուղիկ, 4—առաջնային կողբոջ:

Յեթե փոկը տեղապատվում է կեղտոտության պատճառով, հարկավոր է տաք ջրով և սապոնով լվանալ նրա գործող կողմը և չորացնել:

10. Յեթե հատիկ շնեկից թժրուկի մեջ հասկերի հետ միասին հատիկ շատ է մտնում, հատիկը յերկրորդ անգամ կալսելիս կջարդվի:

Այս դեպքում պետք է ճիշտ կարգավորել առաջին գտումը:
 11. Ճիշտ աշխատող շարժիչով թմբուկի վարսումը և դա-
 դարումը կարող է լինել հետևյալ պատճառներից.

ա) շարժման մեջ դնող փոկի տեղապատույտից պակասում է
 թմբուկի պտույտները.

բ) մատուցումը չափազանց մեծ լինելուց կամ ծղոտը և
 հացահատիկը խոնավ և աղտոտ լինելուց.

գ) թմբուկի լայնքով անհավասար մատուցվելուց.

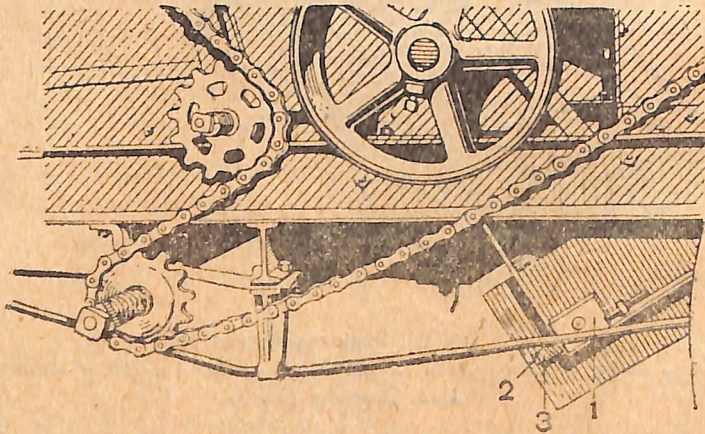
դ) դեկը չափազանց վեր բարձրացնելուց:

Յեթե վարաված թմբուկը ձեռքով չի կտրելի պատեցնել,
 ապա գտումը հարկավոր է կտտարել ընդունելի առանձնարանում:
 Նախապես հարկավոր է փոկը հանելով դադարեցնել շարժիչը:

12. Կորուստներից խուսափելու համար դեկի ճաղացանցերը
 իբար կիպ կպած պետք է լինեն:

ԹԵՂԻ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏՅՈՐ

1. Թեղի տրանսպորտորի ձգվածութունը հարկավոր է կա-
 տարել խնամքով և յերկու կողմից հավասարաչափ: Ուժեղ ձրգ-
 վածության հետևանքով արագ մաշվում են ջաթանն ու փոկերը:

Նկ. 23. «Ստալինեց» կոմբայնի քեղի տրանսպորտորի սցեմա

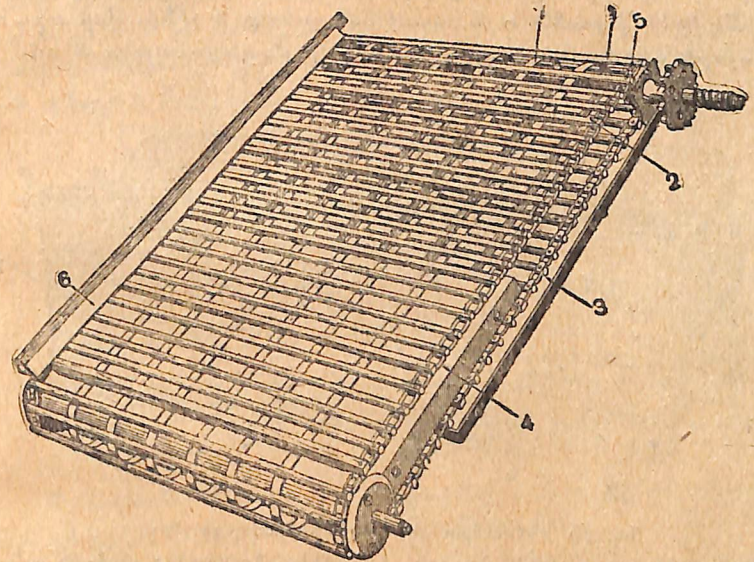
1—փայտե առանցքախու, 2—ձգիչ հեղույս, 3—ամրափակիչ (զսպանակ):

Վորոնք դասավորված են նրա ծայրերին: Թույլ ձգվածության
 հետևանքով տրանսպորտորը տեղապատույտ է տալիս, նրա մեջ
 թեղ է կուտակվում, վորի հետևանքով թմբուկը լավում է:

2. «Ստալինեց» կոմբայնի հատիկորսիչի մեջ կուտակվող
 հատիկը պարբերաբար պետք է դատարկվի: Պետք է հետևել,
 վոր նրա մեջ հատիկ շատ չկուտակվի:

«Կոմունար» և ՍՁԿ կոմբայնների հատիկորսիչները՝ անմաքուր
 կամ խոնավ հացահատիկի վրա աշխատելիս յերբեմն լավում են և
 թեղի տրանսպորտորը դադարում է աշխատելուց: Նման պայման-
 ներում պետք է ուշադրութուն դարձնել թեղի տրանսպորտորին
 ու հատիկորսիչին և վերջինս ժամանակին մաքրել:

Ընկ. Դուբինյան թեղի տրանսպորտորից հանեց ջաթանի
 ռեզինապատ կողերը (ռեզինապատված գործվածքի շերտը և նրա
 փոխարեն դրեց ուրիշը՝ 50 միլիմետր լայնացրածը: Այդ փոք-

Նկ. 24. Մոտատրանսպորտոր

1—կլոր ձողիկ, 2—բուռահուսի ձողիկ, 3—սահիչ տախտակ, 4—մեջանցի տա-
 քակ, 5—տանող աստղիկ, 6—կոպ, վորը հարմարեցրել է ընկ. Սպարեկինը,
 7—յերկայնակի փոկիկ:

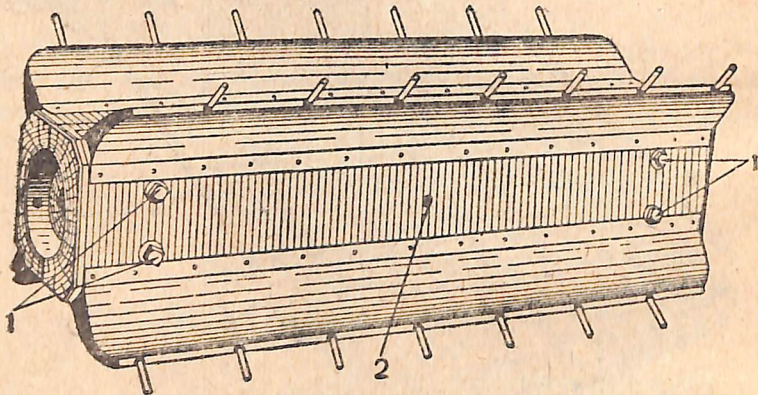
ձը 1935 թ. դրվել է 20 «Ստալինեց» կոմբայնների վրա:
 Ստացվեց դրական արդյունք. հատիկորսիչի մեջ համարյա վաչինչ
 չանցավ: Լայնացրած կողերը չթողեցին, վոր կախիչի կողերի և
 թեղի տրանսպորտորի միջև յեղած ծերպերի (ձեղձերի) մեջ հա-
 տիկ ընկնի:

4. Յերկրորդ ձգման տանիքի թիթեղը կանգաման ժամանակը պետք է իր տեղում լինի, վորպեսզի անձրևի դեպքում արանսպորտյորը չթրջվի ու չփչանա:

ՄՂՈՏԻ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏՅՈՐ

1. Մղոտի արանսպորտյորի ձգվածությունը հարկավոր է կատարել յերկու կողմից հավասարաչափ: Մղոտի արանսպորտյորը ձգելու համար անդամաբաժնի է նրա տանող գլանիկը (մեծ քաթանը, ինքնամատուցիչը և թեղի արանսպորտյորը ձգվում են տանող գլանիկի տեղափոխությունը): Ուստի ձգելուց առաջ հարկավոր է նախապես թուլացնել նրան շարժման մեջ դնող շղթան: Ձգվածությունն այն աստիճան պետք է լինի, վոր արանսպորտյորի կենտրոնի ձողը բարձրացվի մոտավորապես 5 սմ:

Նկ. 25. «Կամուժար» կամրայնի գլխավոր բխերը
1—բխերի կեսերը միմյանց կցնող հեղույաներ, 2—բխերը լիսեռին ամրացնող հեղույսի անցք:

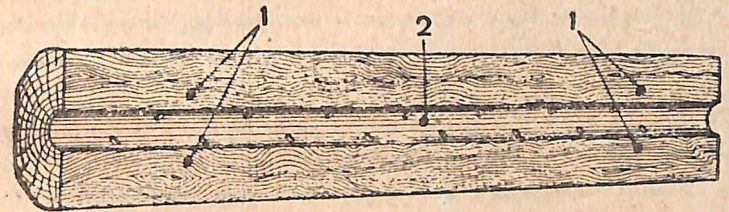
2. Շատ հաճախ պատահում է, վոր յերը աշխատանքի ժամանակ ծղոտի արանսպորտյորի մեջ խոտ ու ծղոտ է խցկվում և հյուսվում կեմի նման: Ընկեր Նովիկովը ծղոտի արանսպորտյորի մեջ յերկայնակի փոկերի թիթև ավելացրեց. այդ հանդամանքը պահսեցրեց նրա մեջ ծղոտ և խոտ ընկնելը: Սակայն այս բանը արանսպորտյորին լիովին չի ազատում չռվելուց:

Ընկ. Սապրիկինը գտել է, վոր ծղոտն ու խոտը արանսպորտյորի մեջ ընկնում է վոչ թե ձողերի արանքը, այլ կալիչի

կողերի ծերպերի (ճեղքվածքների) ու ձողերի ճեղատների արանքը: Նա կալիչի կողերին խփեց ճիշտ այնպիսի փայտե ձողեր (ուղիներապատած գործվածքի շերտը), վորպիսին թեղի արանսպորտյորն ունի: Այս բանը լավ արդյունք տվեց—ծղոտի արանսպորտյորի լուծվածությունը վերացվեց:

ԲԻՏԵՐՆԵՐ ՅԵՎ ՊԻԿԵՐՆԵՐ

1. Պետք է կանոնավոր կերպով ստուգել, թե բխերներն ու պիկերները լիսեռներին ինչպես են ամրացված և ուղղել առաջինների ծաված ատամները: Մոլախոտով կամ ուժեղ ծղոտային հացահատիկի բերք հավաքելիս բխերները և պիկերները յերբեմն իրենց վրա փաթաթում են ծղոտ կամ մալախոտ: Դրա հետևանքով կորցնում են կալված զանգվածը թափահարելու և հատիկ առանձնացնելու ընդունակությունը: Այսպիսի դեպքերում մեքենան պետք է կանգնեցնել և մաքրել:

Նկ. 26. «Սալիճեց» կամրայնի գլխավոր բխերի կեսերը
1—բխերի կիսաններն իջալ միացնող հեղույաների անցքեր.
2—բխերը լիսեռին ամրացնող հեղույսի անցքեր:

2. Հաճախ նկատվում են գլխավոր բխերի հեղույսը կտրվելու դեպքեր, վորը լիսեռին է ամրացված («Կամուժար»-ի և «Ստալիճեց»-ի գլխավոր բխերը լիսեռին ամրացված է մեկ հեղույսով, իսկ «Սարկոմբային»-ը՝ յերկու հեղույսով: Բացի այդ, բոլոր կամրայնների մեջ բխերի կիսանները մեկը մյուսին ամրացված են չորս հեղույսով):

Ընկ. ընկ. Պոլագուսինը և Ուժերեյվիզը պարզեցին, վոր լիսեռին ամրացված հեղույսը կտրվում է յերկու պատճառից.

բխերի կիսանները մեկը մյուսին ամրացնող 4 հեղույսը թալանալիս: բխերի կիսաններում լիսեռի բները մալվում են. դա հետևանք է բխերները լիսեռի հետ կիպ միացած շլինելուն: Յերկու դեպքերումն էլ բխերը պահվում է լիսեռին ամրաց-

նող հեղաշախի վրա («Առաքիտմբայն» յերկու հեղույսներով): Պատշտանքը փոփոխվելու կամ բեռնավորումը մեծանալու դեպքում այդ հեղույսը պոկվում է: Բիտերը լիսեռին կիպ միացնելու համար ընկ. Պուլգոտինը կիսանների փորվածքի հարթության փայտից տաշեց 1—1,5 մմ, լավ ամրացրոց բոլոր հեղույսները և կանոնավոր կերպով ստուգեց նրանց ամրությունը: Դրա շնորհիվ հետագա աշխատանքների ժամանակ ապահովվեց այդ կտարումից: Այլևս կոտորվածքներ չեղան:

ԱՌԱՋԻՆ ԶՏՈՒՄԸ

Առաջին գտումն ունի հետևյալ կանոնավորումները.

1. Կալսիչի կողքերում սեկտորներ կամ սեկտորների կախաններ տեղափոխություն (նորմալ պայմաններում կախանները տեղափոխվում են միջին կամ հետևի մասի մասերի վրա):

2. Շարժանակի տեղափոխությունը լիսեռի արժույթի ուղղությամբ (աշխատանքի լավագույն արդյունքը տալիս է մասերի ամրվածքը և հետևաբար շարժանակի 80 մմ արմուկի ուսերից ցածր):

3. Որպիտիչի պատահանները շատ կամ քիչ բացված՝ կարսիչի վերքը շինած ձգանների ոգնությամբ:

4. Քամու հոսանքին ուղղություն տվող թիթեղների կտրվածքում է ձախ կտրված լծակի միջոցով:

5. Մաղի փոխելը, յուրաքանչյուր կոմբայնին 22 × 22 և 31 × 31 մաղ է տրվում:

Այդ կարգավորումներից յուրաքանչյուրն առանձին-առանձին տալիս է հետևյալ արդյունքները.

1. Հետևի կախանների տեղափոխումն առջևի մասի վրա մաղին ամենամեծ թեքություն է տալիս և մաղի հետևի ծայրն այդ դեպքում ամենից շատ թափահարում է դեպի վեր:

Կախանները հետևի մասի վրա տեղափոխելու դեպքում մաղը փոքր անկյան տակ է դրվում և ավելի քիչ է թափահարում:

Պրոֆ. Ս. Պ. Վոստրոկինսկիի հետազոտությունները պարզել են, վոր կախանները ծայրերի ամենաառջևի գիրքով յերբեք զննել չի կարելի: Նման տեղափոխումը կտա ամենաշատ կորուստ:

2. Շարժանակը շուռտվիկներ լիսեռի ծոված մասով վեր տեղափոխելը մեծացնում է մաղի տատանումների թափը: Ներքև տեղափոխելիս պակասեցնում է այդ տատանումները: Պարզվել է,

վոր շարժանակը չի կարելի ամրացնել լիսեռի ծոված մասի կենտրոնից վեր (բանտեղից 80 մմ):

3. Կախարիչները լրիվ բացելու դեպքում ողի ամենաուժեղ հոսանք կստացվի: Կախարիչները փակելիս պակասում է ողի հոսանքը:

4. Կարգավորման լծակիկի ոգնությամբ ողի հոսանքի ուղղությունը կարող է թեքվել դեպի մաղի առջևի մասը կամ նրա կենտրոնը:

5. 31 × 31 մմ-նոց յերկաթալարե մաղը դրվում է վարսակի և գարու բերք հավաքելիս, ինչպես նաև խոնավացած, մուխատով կամ բարձրաբերք հաց հավաքելիս: 22 × 22 մմ-նոց մաղը դրվում է նորմալ խոնավություն և միջին բերքատվություն ունեցող ցորենի և տարեկանի բերք հավաքելիս:

Ինչպես յերևում է, բոլոր գործող որդաններից ամենաշատ թվով կանոնավորումներ ունի առաջին գտումը:

Նրանցից ամենակարևորները յերկուսն են. հոսանքի ուժը և շարժանակի դիրքն առջևի կախանների լիսեռի արմուկի վրա:

Քննարկենք առաջի գտման կարգավորումների համակցման մի քանի որինակ:

1. Բերքատու կամ ադատոված հացահատիկի բերք հավաքելիս մաղի վրա կուտակվում է առատ և ծանր թեղ: Այդ թեղից հատիկներն առանձնացնելու համար պետք է.

ա) ուժեղ թափահարել:

բ) մաղի միջով թեղը դանդաղ առաջ տալ, վորպեսզի բոլոր հատիկները կարողանան առանձնանալ:

գ) աշխատել, վոր մաղի կենտրոնի մոտ ուղղված ուժեղ հոսանք ստացվի:

Շարժանակը վեր է բարձրանում լիսեռի ծոված մասով: Կախանը դրվում է կենտրոնի մասի վրա:

Որպիտիչի կախարիչները բացվում են լիովին: Դրվում է 31 × 31 մաղ:

Հոսանքը պետք է ուղղված լինի դեպի մաղի կենտրոնը, վորպեսզի թեղը կարողանա մի քիչ թափթփվել: Յեթե հոսանքն ուղղվի դեպի մաղի սկիզբը, ապա այն, ուղղված լինելով դեպի խիտ շերտը՝ կարող է առանց քամահարելու մաղի վերջին մասից դուրս շարտել այն:

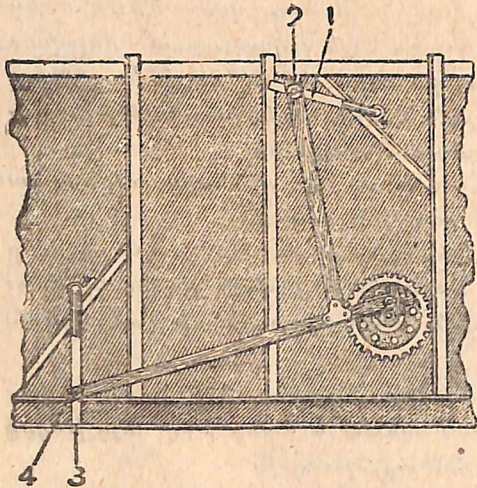
2. Միջին բերքատվություն ունեցող և չոր հացի բերք հավաքելիս կարելի է նման ուժեղ թափահարման և հոսանքի

Կախանը դրվում է միջին մասի վրա: Շարժանակը մի քիչ ներքև է իջեցվում: Դրվում է 22 X 22 մմ-նոց մաղ:

3. Սակավ բերքատու և սակավածղոտ հացի բերք հավաքելիս կախանը դրվում է ամենավերջին մասի վրա: Դրվում է 22 X 22 մմ-նոց մաղ: Պահսեցվում է տատանումների թափն ու հոսանքի ուժը:

Ողի հոսանքն ուղղվում է դեպի մաղի առջևի մասը, վոր հնարավորություն կտա մղեղն ու թեթև խառնուրդները բաժանել դեռ սահիչ տախտակից կամ մաղի սկզբից թափվելիս:

Նկ. 27. Առաջին յնվ յերկրորդ գտման կարգավորումը

1—յերկրորդ գտման առջևի կախանների լիսեռի արժուճակ, 2—շարժանակի ծայրը, վոր ամբացված է 1 արժուճակին, 3—առաջին գտման առաջի կախանների լիսեռի արժուճակ, 4—շարժանակի ծայրը, վոր ամբացրած է 3 արժուճակին: Յեթե 2 շարժանակի ծայրը շարժենք դեպի 1 արժուճակը (կոմբայնի ընթացքի ուղղությամբ), յերկրորդ գտման հաստոցի տատանումները կավելանան, հետ շարժելիս կպակասեն: Յեթե 4 շարժանակի ծայրը բարձրացվի վեր՝ 3 արժուճակի ուղղությամբ, առաջին գտման տատանումները կշատանան, ցած իջեցնելիս կպակասեն:

1. Յեթե կոմբայնը զառիվեր է բարձրանում, արտադրանքը մաղից չափազանց արագ է ներքև իջնում: Ողի ուժեղ հոսանքի դեպքում այս հանգամանքը կարող է հատիկներ կորստի մատնել: Այս պատճառով պետք է հոսանքը մի քիչ պակասեցնել:

2. Զառիվայր իջնելիս արտադրանքը մաղի մեջ չափազանց յերկար է մնում: Այս դեպքում հարկավոր է ուժեղացնել հոսանքը:

3. Յեթե կոմբայնն աջ է թեքվում, մաղի աջ կողմից թեղի ավելի խիտ շերտ է անցնում: Վերջինս մշակելու համար հարկավոր է այդ կողմի հոսանքի ուժն ավելացնել՝ լայն բացելով աջ կախարիչը: Իսկ յեթե կոմբայնը ձախի թեքվել, ձախ կախարիչը պետք է լայն բացել:

Առաջին գտման աշխատանքը ճիշտ կատարելու դեպքում քամհարվող մղեղի մեջ հատիկ չպետք է լինի, կախիչի չձեծված հասկերը չպետք է դուրս գան և հասկի շնեկի մեջ հատիկ չստ չպետք է գնա:

Հարկավոր է կանոնավոր կերպով ստուգել առաջի գտման հաստոցի կախանների ամրվածքը: Ընկ. Անդրեկի հետ (աշխատում եր «Ստալինեցի» վրա) տեղի ունեցավ այսպիսի մի դեպք. նա մոռացել եր ստուգել առջևի կախանների ամրվածքը: Այդ կախաններն «Ստալինեց» կոմբայնին ամրացված են յերիթով և հակապնդողակավոր կառանով: Կառանը շրջվել եր: Աշխատանքի ժամանակ այս բանը նկատել չի կարելի: Հետևանքն այն եր յեղել, վոր յերիթը փոսիկներ եր փորել լիսեռի մեջ և մաշվել եր: Հարկ յեղավ լիսեռը հանել և վերանորոգել:

Ընկ. Պոլագուտինը հետևյալ թերությունը նկատեց հարևան կոմբայնավարի մոտ:

1. Ուժեղ լուվել եր հասկի շնեկը: Ամեն տեսակի փորձեր արելիս կանոնավորելու, սակայն վոչինչ չօգնեց: Պարզվում է, վոր թուլացել է առաջին գտման ողափոխիչի ամրվածքը: Իսկ աշխատանքի ժամանակ, առանց հատուկ դիտողության կամ ստուգման, կանգնեցնելիս այդ բանը կարելի չէ չնկատել:

2. Հատիկն անցել եր ծղոտի մեջ: Թե ողափոխիչը և թե կարգավորումները բոլորն ել կարգին եյին:

Պարզվեց, վոր պատճառը դատարկ բան է յեղել. սահիչ տախտակի սանրի ատամներն ինչ վոր պատճառով սաստիկ ծռվել եյին դեպի վեր: Տախտակի վրա լցվող թեղը նրանից չանցավ գեպի մաղը հավասարաչափ, այլ կույտերով մնաց կանգնած: Քանի վոր մաղը և հոսանքն ի վիճակի չեղան այդ կույտերը մշակել, ապա հատիկն անցավ հասկի շնեկը և ծղոտակալը:

Այս ոքինակներից բղխում է այսպիսի յեղրակացություն. հարկավոր է կանոնավորման ժամանակ հարվի առնել առանձին մի մասն բուճը, խնամքով ստուգել յուրաքանչյուր ամրվածք, այն ժամանակ կոմբայնը կաշխատի անխափան:

ՅԵՐԿՐՈՐԴ ԶՏՈՒՄԸ

Յերկրորդ գտումն ունի հետևյալ կանոնավորումները.

1. Մաղի հասցոցի նոսվելու քափը.—Շարժանակի ծայրն առաջ շարժելով շուռավիկների լիսեռի արմունկի ուղղութիւնով մեծացնում և ճոճվելու թափը: Շարժելով հետ (արմունկի ծայրի ուղղութիւնով) պակսում և տատանումներն թափը:

2. Հոսանքի ուժը.—Հոսանքի ուժը կանոնավորվում է կափաթիչներով: Կափաթիչները ծածկելիս պակասեցնում են հոսանքը, բացելիս՝ ավելացնում են հոսանքը: Բոլոր կամբայաների հոսանքի ուժը կարելի չէ ավելացնել 7 ատամնավոր աստղանիվ դնելով:

3. Մաղի հասցոցի քեփվածքը.—Լծակը տեղափոխելով առաջ, բարձրացնում են մաղի հաստոցի հետևի ծայրը, հետ տեղափոխելով՝ իջեցնում են: Պահանջվող դիրքն ամբողջում և ձողերի ծերպերին հատուկ մղակով: Բացի այդ, յուրաքանչյուր կամբային արվում է փոխովի մաղերի հետևյալ կոմպլեկտը:

Մաղերի կոմպլեկտը

Գույքաբայի, տեսակը	Վրայի մաղը	Տակի մաղը
Ցարեկան, գարնանացան ցորեն	Թեփուկավոր կամ շերտափեղկային	Մակուտիներով—ծակերի տրամագիծը 7 մմ
Աշնանացան ցորեն	Թեփուկավոր կամ շերտափեղկային	Մակուտիներով—ծակերի տրամագիծը 5,8 մմ
Գարի և վարսակ	Գործվածքային 19×10 կամ 12,5×12,5	Գործվածքային 12,5×12,5 կամ 9,5×9,5
Գորեկ, լերբեմ ցորեն	Թեփուկավոր կամ շերտափեղկային Յերբեմ գործվածքային 12,5×12,5 կամ 9,5×9,5	Գործվածքային 6,5×6,5

Յամբարբյան.—9,5×9,5 մաղը արվում է միայն «Կոմունա» և «Մարկոմբայն» կոմբայններին:

Ուղղվելով այս աղյուսակով՝ կարելի չէ մաղն ընտրել այս կամ այն պայմանների համար:

1. Գորենի և տարեկանի բերք հավաքելիս վերելից դրվում է և թեփուկավոր կամ շերտափեղկային մաղ: Իսկ ներքևից դրվում է.

ա) աշնանացան ցորենի բերք հավաքելիս՝ ծակուտիավոր մաղ՝ 5,8 մմ տրամագծով.

բ) գարնանացան ցորենի և տարեկանի բերք հավաքելիս, ծակուտիավոր մաղ՝ 7 մմ տրամագծով.

գ) ցորենի խոշորահատիկ սորտերի համար՝ գործած մաղ՝ 6,5×6,5:

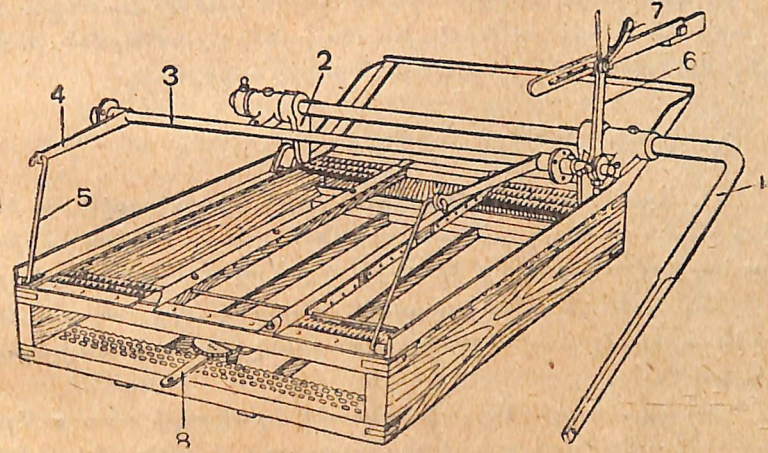
2. Գարու և վարսակի բերք հավաքելու համար յերկուսն էլ յերկաթալարի մաղ են դրվում.

ա) վրայինը՝ 12,5×12,5 և տակինը՝ 9,5×9,5.

բ) բերքառատ գարու և վարսակի դեպքում, յերբ վրայի մաղը չի կարողանում անցկացնել վրայից դրվում է յերկաթալարի մաղ՝ 19×19, իսկ տակից՝ 12,5×12,5:

3. Վարսակի բերք հավաքելու համար վրայից դրվում է թեփուկավոր կամ յերկաթալարի մաղ՝ 12,5×12,5, իսկ տակից՝ յերկաթալարի՝ 6,5×6,5:

Հարկավոր է ուշադրութուն դարձնել վոր բաշխիչ շնեկը մաղի ամբողջ լայնքով հավասարաչափ բաշխի ստացվող հատիկը

Նկ. 28. Յերկրորդ գտումը

1—առջևի կախանների լիսեռի արմունկ, 2—առջևի կախանը, 3—հետևի կախանների լծակները լիսեռը, 4—հետևի կախանի լծակ, 5—հետևի կախան, 6—լերբերի գոման հաստոցի հետևի ծայրի բարձրացման կանոնավորիչ, 7—կարգավորիչ, ամբվածքի անցքավոր պնդողակ, 8—թեփուկավոր մաղի կարգավորիչ լծակ:

Յեթե հատիկներն անցնում են մաղի աջ կողմը, պետք է կաշեպատյանի աջ առավելը (обрыз) ծալաբացել դեպի վեր, կամ ձախ առավելը՝ դեպի ցած:

Յեթե բաշխիչ շնեկը միայն մի կողմի վրա յե ուղղում հատիկը, մաղերը չեն կարողանում հատիկը ժաքել և հատիկը վերադառնում և դեպի թեղի տրանսպորտորը: Այս բանը կախիչ մեքենայից հատիկը կորստի կարող է մատնել:

Ընկ. Պիրոժկովայի գործնական աշխատանքում այսպիսի մի թերություն անդի ունեցավ: Բաշխիչ շնեկը սարքին աշխատեց, տատանումները և հոսանքի մեծությունը բավականին եր: Բայց այնուամենայնիվ շատ հատիկ անցավ յերկրորդ դասակարգի թեղի տրանսպորտորը: Պարզվեց, վոր պատճառը յեղել է այն, վոր վրայի թեփիկավոր մաղի թեփիկների ծալերը բավականաչափ բացված չեն յեղել: Յերբ նա ծալաբացվեց, գտաճն սկսեց սարքին աշխատել:

Տատանումները թափը և մաղերի հաստացի թեքվածնն այնպես պետք է լինի, վոր ամբողջ թեղը կարողանա մշակվել մաղերի վրա: Մաղերից հատիկի անցումը դեպի թեղի տրանսպորտորը կարելի յե թույլ տալ շատ չնչին չափով: Հոսանք այնքան է տրվում, վոր բոլոր թեթև խառնուրդները քամհարվեն, իսկ հատիկներն ազատ կերպով անցնեն մաղի անցքերից:

ԲՈՒՆԿԵՐ ՅԵՎ ԾՂՈՏԱՅԱՎԱՔԻԶ

1. Աշխատանքի ընթացքում բուսկերի դատարկումը ժամանակ շատ է խնայում: Ավտոմեքենաներ լինելու դեպքում աշխատելիս հարկավոր է դատարկել: Խորհուրդ է տրվում հետևյալ կարգով.

ա) Ավտոմեքենաները հարմարվում է տրակտորի արագություն հավասարեցնելով ավտոթափը կենտրոնը դատարկման խողովակի անցքերին:

բ) տրակտորիստը պահեստում է տրակտորի արագությունը, իսկ կոմբայնավարի ոգնականը քչացնում է կոմբայնի շարժիչի պտակտները:

գ) կոմբայնավարն այդ ժամանակ մեծացնում է դատարկող շնեկը:

դ) շնեկը մեծացնելուց մի քանի վայրկյան հետո, թե կոմբայնին և թե տրակտորին տալիս են նախկին նորմալ պտակտները:

2. Շնեկը միացնելիս շարժիչի պտակտները պետք է քչացնել, վորպեսզի իրեն ապահոված լինի միացման արդիւնքները պակասելուց: Յեվ քանի վոր պահեստում են կոմբայնի պտակտ-

ները, պետք է պահեստում նաև տրակտորի արագությունը, վորպեսզի կոմբայնը միջամանակ հնարավորություն ունենա ընդունված հացահատիկը մշակելու:

3. Ձիտորանսպորտի դեպքում շարժիչիս դատարկելու համար հարկավոր է նախազատարաստել փոխադրողին: Գլխավոր խնդիրն այն է՝ վոր ձիտորանսպորտի կոմբայնից չվախենալ. այդ արդեն այնքան էլ դժվար գործ չէ:

Ընկ. Վիննիկը և ընկ. Վեդերնիկովը շարունակ դատարկում էին շարժիչիս, իսկ նրանց կոմբայններին սպասարկեց ձիտորանսպորտը:

4. Ընկ. Ուոյաշելը սայլի վրա մի արկղ եր սարքել, վորի մեջ բուսկերից կարելի յեր դատարկել հացահատիկը: Սայլին լծեցին 3 ձի: Դատարկեցին աշխատանքի ընթացքում:

5. Դադարի ժամանակ դատարկելու համար հետևյալ խորհուրդն է տրվում.

ա) տրակտորը կանգ է առնում. կոմբայնի շարժիչը շարունակում է աշխատել:

բ) սայլը կանգնում է դատարկող խողովակի անցքի մոտ.

գ) կոմբայնավարի ոգնականն անջատում է շարժիչի միացման մուխակը, վորից հետո կոմբայնավարը միացնում է դատարկելու շնեկը:

դ) միացնում է շարժիչի միացման մուխակը:

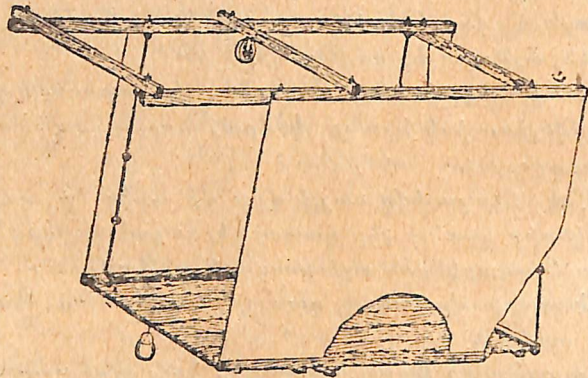
Յեթե հարկավոր է դատարկել յերկու-յերեք սայլի մեջ, մեկ սայլը լցվելուց հետո միացման մուխակն անջատում են և անջատած պահում մինչև այն մոմենտը, քանի դեռ հետևյալ սայլը չի կանգնում դատարկման շնեկի տակ:

6. Վորպեսզի դատարկման ժամանակ կորուստներ չլինեն, դատարկող խողովակի անցքին հարկավոր է ամրացնել ըրեզնետեթևեր:

7. Հարկավոր է ուշադրություն դարձնել, վոր ծղոտահավածիչը լիքը չլցվի: Ծղոտ հավածիչ-դատարկելը կատարում է կոմբայնավարը: Ընկ. Սիրուլանովը պարզ վերասարքավորման միջոցով (նկ. 29) այնպես է արել, վոր ծղոտահավածիչն ինքնիքեն դատարկվեց, առանց կոմբայնավարի մասնակցություն: Երբ թակներն առանցքակալներով դասավորված են մոտավորապես ծղոտահավածիչի հատակի կենտրոնում: Նա այդ շրջակները տեղափոխեց առաջ (կոմբայնի ընթացքի ուղղությամբ): Հատակի առջևի ծայրին նա ծանրաց կախեց: Ծանրությունը նա հաշվեց

այնպես, վոր յեթե հատակի հետևի մասում բավականաչափ ծղոտ-
կուտակվի, ապա այդ կուտակումն իր ծանրությամբ կհակադրի
կախված ծանրոցը, կթեքի ծղոտահավաքիչի հասակը և ինքը կսա-
հի գետին:

Նկ. 29. ԸՈԿ. Սիրտլանդի վերաարձագարած ծղոտահավաքիչը:

Յեթե այսպես ստրքվի, կոմբայնավարի տրամադրության
տակ շատ ազատ ժամանակ կլինի, վորպեսզի հետևի կոմբայնի
մյուս գործող որգանների աշխատանքին:

ՇՂԹԱՆԵՐ, ՇՏԵՄԱՐԱՆՆԵՐ ՅԵՎ ՆԱԽԱՊԱՀՄՈՒՆԻՉ ՄՈՒԹԱԿՆԵՐ

1. Պետք է ուշադրություն դարձնել, վոր մի շղթայով կապ-
ված աստղիկները բոլորն էլ ընկնեն մի ուղղության վրա:

2. Շղթաների ձգվածությունը պետք է կանոնավոր կերպով
ստուգել: Շղթան այնպես պետք է ձգված լինի, վոր ընդդրված
աստղիկների արանքի յուրաքանչյուր մեծը տարածության վրա
կարելի լինի շղթան ձեռքի ուժով դարձնել շարժման գծի ուղղու-
թյամբ մոտավորապես 5 սմ: Այս դեպքում հարկավոր է հաշվի
առնել, վոր ավելի լավ է շղթան թուլացնել, քան չափից դուրս
ձգել: Շղթաները չափազանց ուժեղ ձգելը կջլուսի լիսեռների
առանցքակալներին:

3. Շտեմարանները պետք է այնպես ամրացված լինեն, վոր
կարելի լինի քերիչները թեքել անկյան յերկու կողմերի վրա 30
աստիճան:

4. «Կոմունար» և «Սարկոմ-
բայն» կոմբայններում ապահո-
վիչ մութակներ կան հետևյալ
ամենից ավելի բեռնավորված լի-
սեռների վրա:

Կալսիչի աջ կողմը—1) առա-
ջին գտման շնեկը, 2) յերկրորդ
գտման շնեկը:

Կալսիչի ձախ կողմը—3) հաս-
կի շնեկ, 4) ծղոտատրանսպոր-
տյորի բանեցնող լիսեռ, 5) ինք-
նամատույց, 6) հերքերի լիսեռ:

Հեղեք—7) վերակի բանարկու
լիսեռի վրա:

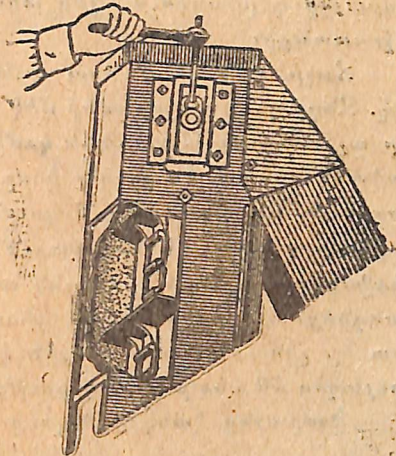
«Ստալինեց» կոմբայնը նույն
մութակներն ունի և մեկ հաս
Նկ. 30. Շտեմարանների շղթաների ձգումը
էլ լրացուցիչ՝ փոքր ծղոտատրանսպորտյորի բանեցնող լիսեռի
վրա (աջ կողմը):

5. Աշխատանքի ժամանակ հարկավոր է նրբազգաց լսողու-
թյուն ունենալ կոմբայնի աշխատանքի նկատմամբ: Մութակնե-
րից վորևէ մեկի չխկչխկոցը նշանակում է, վոր նրա լիսեռը ծան-
րաբեռնվելուց դադարել է աշխատել: Այս դեպքում հարկավոր է
անմիջապես կանգնեցնել տրակտորը և քչացնելով գոզը՝ անջա-
տել կոմբայնի շարժիչի միացման մութակը, ստուգել ծանրա-
բեռնվելու պատճառը և վերացնել այն:

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՈՐՎԱ ԿԱՐԳ ՈՒ ԿԱՆՈՆԵ

Ընկ. Անդրեյելը հետևյալ կերպ էր կազմակերպել իր աշ-
խատանքի որը:

Վեր էյին կենում ժամը 3—30 բողբոջին: Նախաճաշը և աշ-
խատանքի նախապատրաստվելը մի ժամ էր խլում: Ժամը 4—30
բողբոջին արդեն կոմբայնի մոտ էյին: Կոմբայնը դեռ նախորդ
յերեկոյան աշխատանքից հետո յեր մաքրվում ու ամբողջությամբ
յուղվում: Հողաբաժնում աշխատանքը սովորաբար ժամը 6-ին
էյին սկսում: Աշխատանքն սկսելուց առաջ ժամ ու կես տեխնի-
կական խնամքի վրա յեր գնում: Խնամքով ստուգում էյին բո-
լոր ամրվածքները և շղթաների ձգվածությունը: Մեխանիզմները

կորգավորվում էին հավաքվելիք արտի համեմատ: Շարժիչը և կոմբայնը դործարկում էին տեղում՝ ստուգելով վերջիններիս աշխատանքը:

Ճաշի ժամանակ նրա ոգնականը ճաշելու յեր գնում, իսկ ընկ. Անդրեյեվը հողաբաժնի մեկ շուրջ-պտույտ առանց ոգնականի յեր աշխատում: Այնուհետև կոմբայնը կանգնեցնում էին և ագնականն սկսում էր յուղել կոմբայնը: Ընկ. Անդրեյեվը և տրակտորիստն այդ ժամանակ ճաշում էին: Դրանից հետո մինչև յերեկոյան ժամը 10-ն աշխատում էին: Յերեկոյան աշխատանքը վերջացնելուց հետո կոմբայնն արտից 50 մետր հեռավորությամբ կանգնեցնում էին սնման մագիստրալի վրա: Յեթե կայանը մոտ էր լինում, առնում էին կայանի մոտ, կոմբայնը նրանից նույնպես 50 մետր հեռավորությամբ էին կանգնեցնում:

Կոմբայնը կանգնեցնելուց հետո մաքրում ու յուղում էին:

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԺԱՄԱՆԱԿ ԿՈՄԲԱՅՆԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԽՆԱՄՔ ՏԱՆԵԼՈՒ ԿԱՆՈՆԸ¹⁾

Տեխնիկական խնամքի սխեման առանձին մասերի ու կոմբայնի գործող հանգույցներն ամեն որ պարբերաբար ստուգելը, ամբողջներն ստուգելը, մասերը կեղտից մաքրելն ու կոմբայնը յուղելը, միաժամանակ կոմբայնի առանձին մասերը շտկելը կամ փոխարինելն է:

Տեխնիկական խնամքի գլխավոր խնդիրն այն է, վոր կոմբայնն իր աշխատանքի ամբողջ շրջանում պահպանի աշխատունակ մեջենայի բոլոր վորակը՝ նրա մասերի մինիմալ մաշվածքով և վերանորոգման ամենաքիչ ծախսերով:

Կոմբայնի ամենորոյա աշխատանքի նախապատրաստելը, այսինքն՝ նրա նկատմամբ հիմնական տեխնիկական խնամք տանելը պետք է կատարվի դաշտում՝ յերեկոյան աշխատանքը վերջանալուց հետո, կամ վաղ առավոտյան՝ աշխատանքից առաջ, ինչպես և աշխատանքի որվա վորոշ ժամերին:

Տեխնիկական խնամքը յերեկոյան տանելիս բոլոր դեֆեկտներն ու մասերի կոտրվածքները պետք է պարզվեն, վոր մինչև առավոտ անհրաժեշտ վերանորոգումը կատարվի ու մասերը փոխվեն: Կոմբայնի նկատմամբ պարբերաբար տեխնիկական խնամք կատարվում է կոմբայնը վորոշ չափի աշխատանք կատարելուց հետո:

Տեխնիկական խնամք կիրառվելիս սահմանվում է միջոցառումների հետևյալ հաջորդականությունը.

1. կոմբայնը փոշուց և կեղտից մաքրելը.

¹⁾ Գրքի այս գլուխը, ինչպես և տեխնիկական խնամքի կանոնները, Թարգմանված է ԽՍՀՄ Հողօրդկոմատի Եացահատիկային գլխավոր վարչության 1936 թ. հրատարակած Правила эксплуатации и технического ухода за комбайнами հրատարակից: Հրատարակողը.

<p>Հանդուսները և գիտաշնորհը</p>	<p>Տես խնդիրը խնամքի գործողությունները</p>	<p>Մանուկները</p>
<p>Ընթացիկ անիվներ:</p>	<p>Կատանային հեղուկներին, ուղիղ և վաճառքի ամրվածքն ստուգելու ամրացման ներքին:</p>	<p>և հոստակի վրին, սակայն լայն չափերը դառն ուժեղ:</p>
<p>Շաբաթի:</p>	<p>Ստուգել սահմանները և շաբաթի ամրվածքը և հոստակին: Ստուգել շաբաթի ղեկավարող ծախսերի ամրվածքը:</p>	<p>Թուլացած մասերը մուգճի թեթև հարվածից խուս ձախ են արձակում:</p>
<p>Կարգավորումներ և վառարանային խողովակ:</p>	<p>Հետաքննել լողանային առանձնաբանի առկա և առկա ջուրն ու կեղտը: Վառարանային առկայաներից հեռացնել կեղտը և ջուրը:</p>	<p>Թուլացած մասերը մուգճի թեթև հարվածից խուս ձախ են արձակում:</p>
<p>Թաթուղ և դեղ:</p>	<p>Լվանալ վառարանային ֆրիջները: Ստուգել վառարանային խողովակները (կեղտոտված չին սրբորոք, սիլիցիումի անոթներ և ծախսեր):</p>	<p>Շուրջաների ծուխը ունենալը պետք է ստուգվեն, ձեռքով և կտրուկով ձուլված պետք է փոխարինվեն:</p>
<p>Թեղի արհեստագործություն, ծղոտատրանսպորտ, ընդհանր և առանձնաբանի արհեստագործություն:</p>	<p>Ստուգել ձողերի վիճակը, ֆրանց ամրվածքը և թանին կամ ղղթաներին (ծղոտատրանսպորտային ծղոտ):</p>	<p>Շուրջաների ծուխը ունենալը պետք է ստուգվեն, ձեռքով և կտրուկով ձուլված պետք է փոխարինվեն:</p>

<p>10 Տանող և ձգող ստորիններ, ձգող ուղիներ և նախապահպանիչ մուքթաներ:</p>	<p>Ստուգել բոլոր ամրությունները և ձգող ուղիները ամրվածքը:</p>	<p>Մուքթաները ամրացնելը և ձգող ուղիները ամրացնելը պետք է ստուգվեն:</p>
<p>11 Գալթիկ և հեղիկ ղղթաներ:</p>	<p>Ստուգել բոլոր ղղթաները և ձգող ուղիները:</p>	<p>Մուքթաները ամրացնելը և ձգող ուղիները ամրացնելը պետք է ստուգվեն:</p>
<p>12 Բոլոր սեռողի և փայտի առանցքակաշնները (բացի դեղարկումներից և ուղիղ փոքրերից):</p>	<p>Հատարակ սեռողի առանցքակաշնները ամրացնելը (ուղիղ և ուղիղ) և ձողերի վիճակը:</p>	<p>Մուքթաները ամրացնելը և ձգող ուղիները ամրացնելը պետք է ստուգվեն:</p>
<p>13 Հեղիկ արհեստագործություն:</p>	<p>Ստուգել ամրությունները և ձողերի վիճակը:</p>	<p>Մուքթաները ամրացնելը և ձգող ուղիները ամրացնելը պետք է ստուգվեն:</p>

Կ/Պ ՁԸՁ	Հանգույցներ և դետալներ	Տեխնիկական խնամքի գործողությունները	Ծանոթություն
14	Հարողորմեաների տուփ:	Ստուգել տուփի ամբողջաբեր շոջանակին և տուփի յերեք անոնցքակալները կափարկների ամբողջաբեր:	
Բ) ԿԱՏԱՐՎՈՒՄ Ե ԱՄԵՆ ՈՐ ԴԱՇՏՈՒՄ՝ 2-3 ժԱՄՎԱ ԱՄԽԱՏԱՆՔԻՑ ԼԵՏՈ			
1	Բոլոր փայտե անոնցքակալները:	Յուղել ակտուով:	
2	Շարժանակի անոնցքակալներ:	Յուղել սոլիդոլով:	
3	Թուղիկները ձգվածությունը հասարակ անոնցքակալներում:	Յուղել սոլիդոլով:	
4	Հիմունները և Վարկամբան կորճարկները ՊՊ 1, 2, 3, 5 և 6 շղթաները:	Յուղել ակտուով:	«Կիմուններ» և «Վարկամբան» կորճարկները դասակարգված շնեկի Պ 7 շղթայի և «Վարկամբան» կորճարկները Պ 9 շղթան չյուրել:
5	«Մտային» կորճարկները վիճակի շղթան:	Յուղել ակտուով:	

Գ) ԿԱՏԱՐՎՈՒՄ Ե ԱՄԵՆ ՈՐ ԴԱՇՏՈՒՄ՝ ԿԵՍՈՒՆ

Բացի վերը նախատեսված գործողություններից, լրացուցիչ կատարվում է.

- 1 Վանդակները բաբը, սաղիատը և շարժիչ պատանապարհը:
- 2 Առջևի և ընթացող անիվները:
- 3 Շարժանակի անոնցքակալները: Վիճակի լիտերի անոնցքակալները, առաջին և յերկրորդ դասանոնցքակալները, յերկրորդ դասանոնցքակալները լիտերի անոնցքակալները, ծղուկառանցքային յերկրորդ դասանոնցքակալները, հասարակ և հատկապես կալները վերևի անոնցքակալները: ՊՊ 2, 3, 4 և 6 շղթաները ձգվող սոլիդոլները: Հեղեղի արանցողային թից մասի շղթայի սոլիդոլը, դասակարգված շնեկի և դիկի անոնցքակալները:

Ստուգել վանդակները և ընդ մակարդակը բաբը և սաղիատը:

Ստուգել յուրի մակարդակը պատանապարհի մեջ, կարգավորումը լրիվ կատարել:

Ստուգել առջևի անիվ ամբողջաբեր և կցորդը, ձգել թուլացած հեղուկները:

Ստուգել ընթացող անիվները կառուցային հեղույս, ներքի, ողիքի և վանդակի ամբողջաբեր ձգել թուլացածները:

Յուղել սոլիդոլով:
(Յուղման սխեմը տես ներդրումը):

Մանրթուփյուն	Տեխնիկական խնամքի գործողությունները	Մանրթուփյուն
Նախ և հետո	Տեխնիկական խնամքի գործողությունները	Մանրթուփյուն
4	Բուլբուլի փայտե առանցքա-կաշիները	Ցուղիլ տվողով (Յուղիլ տվողով կամ Յուղիլ տվողով):
5	Գուռի ծխնի:	Ցուղիլ տալուով կամ Յուղիլ տվողով:
6	Պարու աղաղակը, շարժա-նակը:	Ստուգել վիճակը, մաքրել, շահել ծաված մասերը: Ստուգել շարժանակի ամրակաթը և շարժանակի դրոշմները:
7	Ընդունել առանձնարանի հեղերի աղանդագրությունը, թեղի աղանդագրությունը, ծրարի աղանդագրությունը:	Ստուգել ճշտացի ճակը, կարիք յեղած դեղերը և շահել և մաքրել, յեղել ծուղիլ և աղաղակել են:

Յուղիլ տալուով կամ Յուղիլ տվողով:

- ՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆ—
1. Գրչերը տեխնիկական խնամքը տանելու համար կոմբայնի վրա պետք է յերկու լապտեր լինի:
  2. Ցուղաբանչուր կոմբայն պետք է կահավորված լինի հրամարիչով:
  3. Եվերտի հեղերային կետավոր շարժանակը բոլոր կոմբայններում, ինչպես հիմունքում և Մար-կոմբայնում կոմբայնները № 4 շրջան և Մտալինցո կոմբայնի № 6 շրջան, յուղիլ արեն 4 մամ ալիստանդարտից հետո:
  4. Ալիստանդարտի առանձնավես դժվարին և փոքր պայմաններում բոլոր շրջանները յուղիլ 3 մա-մը մի անգամ:

ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԽՆԱՄՔ № 2

ԿԱՏԱՐՎՈՒՄ Ե ՂԱՇՅՈՒՄ՝ ՅՈՒՆԻՍԿՈՒՆԻՍՏԻՏԻՏ 60—75 ԶԿՍԱՍԻ ՎՅՈՒՄ ԲՅՈՒՄ ԿԱՏԱՐՎՈՒՄ Ե

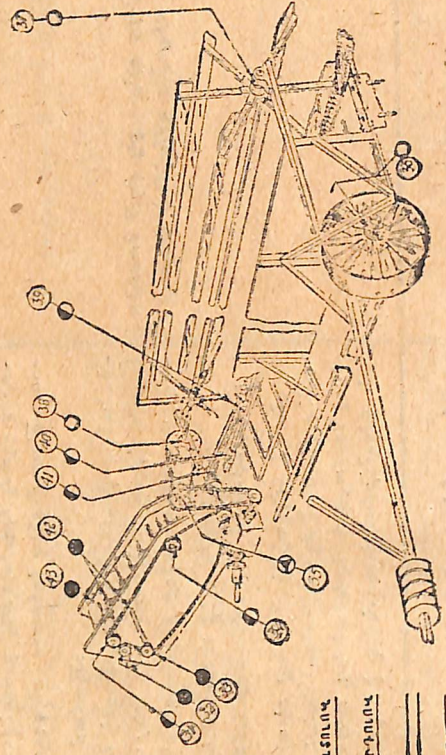
Բաժնի № 1 տեխնիկական խնամքով նախատեսված գործողություններին, լրացուցիչ կատարվում է

Նախ և հետո	Տեխնիկական խնամքի գործողությունները	Մանրթուփյուն
Նախ և հետո	Տեխնիկական խնամքի գործողությունները	Մանրթուփյուն
1	Շարժիչ:	Փոխարինել USSR յիլ Ցուղիլ-Ցուղիլ շարժիչները պատահաբար յուղը: Կարգավորել, գործարկել և ուղղորդել յարբել լողուցիչը շարժիչի աշխատանքի նկատմամբ: Բոլոր դեֆեկտները վերացնել: Ձննել և մաքրել վանկերից յուղը:
2	Կարգավորատոր և վառիչ-ժատար խողովակները:	Ձննել կարգավորատորը, փչել ժիկլերները:
3	Հարցալուարեր և մոմեր:	Ստուգել հարցալուարերի մեկուսացման անցումը: Ստուգել հետ պատերով հանել կաշի ալիստանդարտի կոմբայնի կողմից և կարգավորել յուղը:
4	Հեղերի աղանդագրություն և ֆաթանները:	Հանել ֆաթանները, ստուգել ձողիկը անցումը: Ստուգել հետ պատերով հանել կաշի ալիստանդարտի կողմից և կարգավորել յուղը:
5	Շարժիչի և կոմբայնի դե-տալները բոլոր ամրակաթ-ները:	Բոլոր հանդուցիչներում ստուգել ամրակաթների վիճակը: Թուլացած ամրակաթները պնդացնել:

Մոմերի կաթային միջանցը պետք է կախատար լինի 0,30—0,40 մմ-ի:

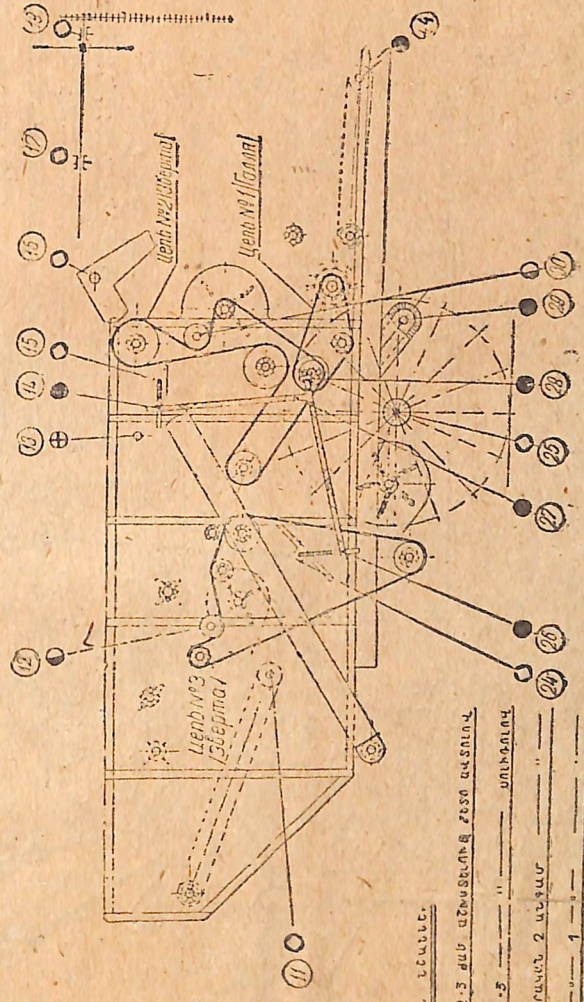
“ԿՈՄՈՒՆԱՐ” ՅԵՎ ԱԶԿ ԿՈՄՔԱՅՆՆԵՐԻ ՇԵՂԵՐԻ
 ԱՌԱՆՔՔԱԿԱՆՆԵՐԻ ԿԵՆՏՐՈՅԱՆ ՅՈՒՂԱՆԱՆ ՄԻՆԵՐԱ

ԳՐԱՅԵՐԱՆՎԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

- ԵՆՏՐԱԿՈՒՐԱՆ 3 ՈՒՐԱՆ 2-3 ՄՄ ԱՐՈՒԱՑՆԵՐԻՑ ԸՆՏՈ ԱՎՏՈՒՄ
- ① ————— 2-3 ————— ՄՈՒՐԻՈՒՄ
- ② ————— ՈՒՐԱՆ 2 ԱՆՔԱՐ
- ③ ————— 1 ————— “
- ④ ————— 1 ————— ԱՎՏՈՒՄ

ԿՈՄՈՒՆԱՐ ԿՈՄՔԱՅՆԻ ԱՆՆԵՐՈՅԱՆ ՅՈՒՂԱՆԱՆ
 ՄՈՆԻՏՐԱԿ (ԱՑ ԿՈՒՐՈՑ)

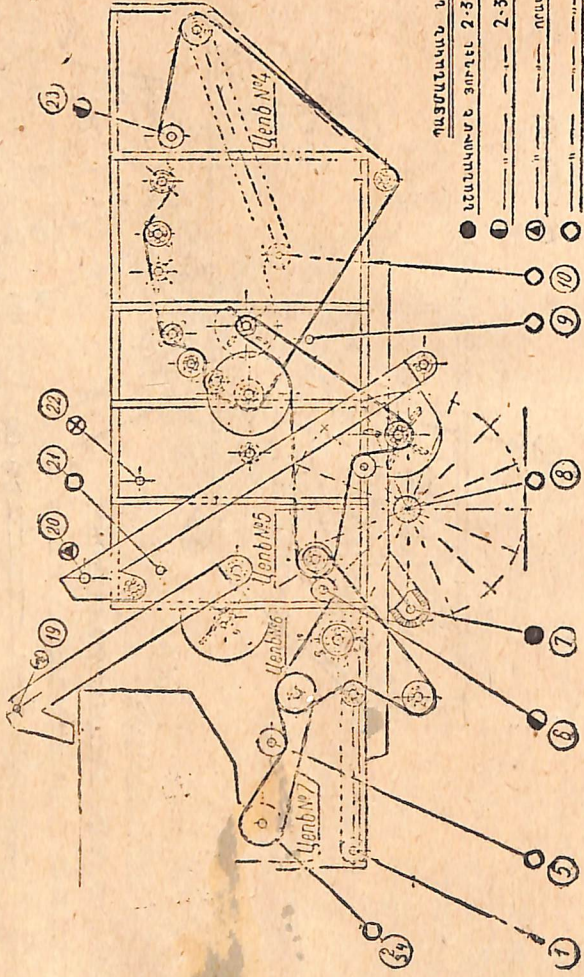

ԳՐԱՅԵՐԱՆՎԱԿԱՆ ԵՆՏՐՈՆ

- ԵՆՏՐԱԿՈՒՐԱՆ 3 ՈՒՐԱՆ 2-3 ՄՄ ԱՐՈՒԱՑՆԵՐԻՑ ԸՆՏՈ ԱՎՏՈՒՄ
- ① ————— “ ————— 2-3 ————— ՄՈՒՐԻՈՒՄ
- ② ————— ՈՒՐԱՆ 2 ԱՆՔԱՐ
- ③ ————— 1 ————— “
- ④ ————— 1 ————— ԱՎՏՈՒՄ

ԿՈՄՊՈՆԵՆՏՆԻ ԿՈՄՍԵՆՅՆԻ ԱՄՆՆՈՐԾԱ ՅՈՒՂԱՄԱՆ ՍԽՆՍԱ (ՁԱՄԻ ԿՈՐՄԻՏՅ)

ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏՈՒՄ
 ● ՆԱԽԱՍԿՈՒՄԸ ՅՈՐՈՒՆ 2-3 ՔԱՐ ԱՇԽԱՏ. ՀԵՐՈ ԱՎՏՈՂԱ
 ○ 2-3 ————— ՍՈՒՐԻՆՈՒՄ
 ○ ՈՍԱՍԱՆ 2 ԱՍՊՏԱՎ
 ○ ————— 1
 ○ ————— 1
 ○ ————— ԱՎՏՈՂԱ

Կ/Ը	Կանգառվածները և դետալները	Տեխնիկական խնամքի գործողությունները	Մանրամասնություն
6	Երկուսն էլ և Մարկոմբայն կոմբայնները №№ 1, 2, 3, 5 և 6 ղիթանները:	Շղթանները հանելու նախքան լվանալ և 30 րոպե դնել ալտոլի կամ տաքացրած սոլիդոլի մեջ: Դնել տեղերը և կաբաղվել նրանց նորմալ ձգվածությամբ:	Սոլիդոլը փորեն գնդիկային կամ ուղիկային առանցքակալից ծորելու գեպիցում յուղումը կրկին 2-3 րոպե խտանալից հետո և միջոցներ ձեռք առնել յուղի ծորերը վերացնելու:
7	Կարող ապրատը:	Մտուցել սեղմանոնները քերվածները փոխարինել Մուրնի թեթև հարվածներով զուգել ծագած մասերը:	Մոքելու պատճառը կարող և շինել առանցքակալները գերտաքանալուց, առանցքակալի կախարչները կրկին չկախելուց, կամ սոլիդոլի վատ վերակալից:
8	Նիստները քաթանները և թմբուկի ողակալիչները, դիտավոր բիտերը առանց փակվածները, ջրաղոմուկի և ոգափոխիչի հանձան առանցքակալը:	Յուրաքանչյուր կամ սոլիդոլով	

ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԽՆԱՄԲ № 3

ԿԱՍՏՐՈՒՄ Ե ՅՈՒՂԱՎԱՍՏՅՈՒՄ 120—150 ՀԵԿՏԱՐԻ ԲԵՐԷ ՀԱՎԱՔԵԼՈՒՑ ՀԵՏՍ

Բ. Կոմբայնի 1 և 2 տեխնիկական խնամքով նախատեսված գործողությունները, լրացուցիչ կատարվում են

- 1 Շառժենի պատնեատուրի և շարժանակալին առանց քակալները:
 թափել բանախառ յուղը: Հանել պատնեատուրի, ստուգել սիջադիչները, մաշվածները փոխարինել Մտուցել շարժանակալին առանցքակալների լուսնթիկերը և վաղվից հայտարարելու դեպքում այն ծղել:

Յուրը թափել շարժիչը դաբարեցնելուց առանցքակալի հետո:

№ ր/կ	Հանցագործներ և զինուորացիներ	Տանձնատուներ	Տանձնաբերություն
2	Սաղմոն	Երեկոցայինը մաքրել այբուբեր, ոգիկից և փուշուց: Յուրի հատուկ յուրով (փոխըլային, հրացանի և այլն): Առջևի լուսամասի մեջ 8-10 կաթիլ ցնեկ, յետևի յուրամանի մեջ՝ 4-5 կաթիլ:	
8	Ղառախայուցի բաքը, սահմանադրել, սպառել:	Բաքերը, սպառելիքն աստիանն ու ֆլյուսը լվանալ հավթով:	
4	Քմբուկն ու դեկերը	Մաղիտառը մաքրել միդիկց և կեկուց:	
5	Բուլոք մետաղի, փայտի, սուրճիկի և գրպային տասնցակաշնեղը:	Ստուգել թմբուկի լուսնից, մատաների վիճակը և ամրապահել:	
6	Նախապահպանիչ մուխաները, աստղիկներն ու շղիթաները:	Ստուգել մուխաների վիճակը, ակտասիոնը սկալատակները մաշվածքը, 50% ու և ամեն շեղանքը փոխաբերել:	
7	Բանաբիու փոխանի յերես պատումը:	Փոխել հանել կեղտից մաքրել: Ստուգել փոխանի յերեսը պատել գամբիկները: Պոկիկած դասները փոխաբան դնել շորիկը: Փոխել կոնի և ձգտածու թուղանը կանոնադրել:	Խիստ կեղտոտված փոխել և յերես պատել տաք սառնամյով լվանալ չորացնել և շուտով մաքրել:

ՄԱՆՈՐՈՒԹՅՈՒՆ — № 3 տեխնիկական խնամքը պետք է տարվի քարոզ, փոշուց և կեղտից պաշտպանված տեղում:

ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ԿՈՂՄԻՑ ԿՈՄԲԱՑՆԵՆ ԿՑՎԱԾ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐԻ ՑԵՎ ՊԱՏԿԱՆԵԼԻՔՆԵՐԻ ԱՆՎԱՆՑԱԿ

1-ին «ԱՍՍԼԻՆԵՑ» ԿՈՄԲԱՑՆ

Ա Ն Ո Ւ Ն Ը	Քանակը
Պատիչ	1
Հատիչ	1
Մուրճ	1
Տափակըբրան	1
Ն ի դ	1
Ճակատահատ բանալի	1
Թմբուկի հատուկ բանալի	1
Պնդոզակի բանալի	2
Շարժուն բանալի	1 տրվում է շարժիչին կից
Տավոտամղիչ	1
Յուղաման մեծ 2 լորանոց	1
» փոքր	1
2-րդ. „ԿՈՍՈՒՆԱՐ“ ՑԵՎ „ՍՁԿ“ ԿՈՄԲԱՑՆԵՐ	
Պատիչ	1
Հատիչ	1
Մակահատ	1
Մուրճ	1

Ա ն ու ն ը	Քանակը
Տափակերեան	1
Ն ի Գ	1
Պնդողակի բանալի $5/16^a \times 1/4^a$	1
» » $1^a \times 3/4^a$	1
» » $8/16^a \times 3/8^a$	1
» » $1/2^a \times 5/8^a$	1
Բանալի՝ գնդիկավոր առանցքակալների համար	1
» յերկտակ գնդիկավոր առանցքակալների համար	1
Բանալի՝ գնդիկավոր առանցքակալների համար	1
Ճակատահատ բանալի $5/8^a \times 1/2^a$	1
» » —1978	1
Բանալի՝ կառանալին հեղույսների համար	1
» թմբուկի մատները շտկելու համար	1
» պնդողակների համար	1
Շարժուն բանալի	1
Տավոտամղիչ	1
Յուղաման մեծ՝ 2 լորանոց	1
» փոքր, քթիկավոր	1
ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ԿՈՂՄԻՑ ԿՈՄԲԱՅՆԻՆ ԿՅՎՈՂ ՊԱՇՏՄԻ ՅԵՎ ՓՈՆԱՐԻՆՎՈՂ ՄԱՍԵՐԻ ԱՆՎԱՆԱՑԱՆԿ	
Ելևատորի լիսեռի աստղիկ	1
Շնեկների աստղիկ	1
1-ին բիտերի աջ արտաքին աստղիկ	1
Վիլակի բանարկու աստղիկ	1
» » » (լրաց.)	1
1-ին բիտերի աջ արտաքին աստղիկ	1
2-րդ » » » »	1
Թեղի ելևատորի աստղիկ, 17 ատամ.	1
Հատիկակոնվոլյերային » 22 »	1
Ծխնու լիսեռի »	3
Բունկերի բեռնաթափման խողովակի աստղիկ	1
Հասկային շնեկի աստղիկ	1
Ելևատորի ծղոտաթափահարող ձող՝ կլոր 5	5
» » » քառակուսի	1

Ա ն ու ն ը	Քանակը
Հեղերի ելևատորի ձող	6
Ընդունիչ առանձնարանի տրանսպորտորի ձող	4
Ելևատորի ընդլայնակի ձող	2
Ելևատորի ճակատահատային ձող	4
Հեղերի քաթանների ձողերի մակղիք	6
Ճարմանդներ՝ քաթաններ ամրացնելու համար	50
Սեղմենտների դամ	30
Քաթանների »	30
Տափողակներ՝ քաթաններն ամրացնելու համար	50
Մատներ՝ հեղույսներով և պնդողակներով	3
Դանակի սեղմենտներ	5
Կոմպլեկտային գանակ	1
» , շարժանակ	1
Հեղերի ձգող հեղույս (10x155)	1
Միացման մութակ	1
M—7 և M—42-ի ձչանակ	1
Ճչանակ՝ ծխնու լիսեռի համար	1
Թմբուկի մատներ՝ պնդողակներով և հատապնդողակներով	15
Ընդունիչ առանձնարանի ելևատորի լիսեռի առանցքակալ	2
Թեղի տրանսպորտորի լիսեռի առանցքակալ	2
Յուղաբուռն Ըլմեյտի՝ ուղիղ	3
» » թեք	1
Եվերտի շղթայի ող՝ կոելի չուգունից	75
Թաթիկավոր ող՝ ելևատորի համար	15
Ծղոտաթափահարիչի քառակուսի շղթայի ող	10
Չգող տրանսպորտորի (ութնոց) ող	10
Գալլի շղթա՝ 25,4 քայլանոց	—
Կ ո ճ	2
Քանդովի ող	1
Յեղան	2
Գալլի շղթաներ՝ 41,275 քայլանոց	—
Կ ո ճ	2
Քանդովի ող	1
Յեղան	2

Ա ն ու ն ք	Քանակը
Գալլի շղթա 38,1 քայլանոց	—
Կ ո ճ	2
Քանդովի ող	1
Ցեղան	2
Յերկրորդ զտման ծակոտիավոր մաղ՝ 7 մմ տրամագծով	1 փոխա-
Յերկրորդ զտման լերկաթալարե մաղ՝ 5,8 մմ տրամագծով	1 բինվող
Յերկրորդ զտման լերկաթալարե մաղ՝ 12,6 մմ տրամագծով	1 մաղեր
1-ին զտման յերկաթալարե մաղ՝ 19 մմ տրամագծով	1
» » » » 31 » »	1
Կառանային հեղույս 10×30 մմ	12
» » 12×30 »	2
» » 15×45 »	1
Յերիթ 3× 6×60 մմ	7
» 7×10×70 »	2
» 8×12×12 «	1
2. «ԿՈՍՏՈՒՆԱՐ» ՅԵՎ «ՍԶԿ» ԿՈՍՏԱՅՆՆԵՐ	
Առաջին բիտերի աստղիկ, ձախ, ներքին	1
» » » արտաքին	1
Ընդունիչ առանձնարանի բիտերի աստղիկ	1
Հեղերի մեծ քաթանի տանող լիսեռի »	1
Առաջին զտման ուղափոխիչի աստղիկ	1
Ծղոտահարի և յերկրորդ զտման ուղափոխիչի աստղիկ	2
Առաջին բիտերի աստղիկ՝ տարվող	1
Ընդունիչ առանձնարանի տրանսպորտյորի աստղիկ	1
Ծխնու լիսեռի աստղիկ	1
Թմբուկի » »	1
Ծխնու լիսեռի աստղիկ՝ պահեստի	1
Վիլայի հակաբանարկու աստղիկ	1
Հագորդման տուփի լիսեռի վրայի աստղիկ	1
Յերկրորդ բիտերի աստղիկ	1

Ա ն ու ն ք	Քանակը
Թեղի տրանսպորտյորի լայնքի ձող	2
» » ճակատահատի ձող	4
Ծղոտատրանսպորտյորի ձող (կլոր)	5
» » (քառակուսի)	1
Հեղերի քաթանի ձող	6
Մակդիր՝ հեղերի քաթանի ձողերի համար	6
Ընդունիչ առանձնարանի տրանսպորտյորի ձող	4
Մեխ՝ քաթանների համար	50
Սեզմենտների զամ	30
Քաթանների »	30
Տափողակ՝ հեղերի տրանսպորտյորի համար	50
» արտակենսարոնի մատներին	4
Դեկի ճաղացանց՝ առջևի մատներով	1
Հետևի ճաղացանցը մատներով	1
ՄՄ—189 դետալների միացման մուկի արգելանիով	2
ՄՄ—170 » » » »	1
ՄՄ—170 և ՄՄ—140 » » » »	3
Յեռամատ (հեղույսներով և պնդողակներով)	1
Հավասարակշիռ չորսլակի ճիպոտի գինտ	130
Եվերտի ձուլված շղթաների ող	15
Թաթավոր » » » ելեկատորի համար	20
Ծղոտատրանսպորտյորի ձուլված շղթաների քառակուսի ող	20
Ընդունիչ առանձնարանի տրանսպորտյորի շտամպած ող	10
Գալլի շղթա՝ 25,4 քայլանոց	—
Քանդովի ող	1
Ցեղան	2
Կոճ	2
Ընդունիչ առանձնարանի տրանսպորտյորի լիսեռի առանցքակալ	2
Թեղի տրանսպորտյորի լիսեռի առանցքակալ	4
Յուղաման շտամպած կամ Լլմեյտի՝ ուղիղ	5
Դանակի սեզմենտ	1
Կոմպլեկտային դանակ	1

Ա ն ու ն ը

Քանակը

Կոմպլեկտային շարժանակ	1
Դեկի մատներ՝ պնդողակներով և հակապնդողակներով	3
Թմբուկի մատներ՝ » » »	5
Կառանային հեղույս— $1\frac{1}{2}$ "	7
» » $5\frac{1}{8}$ "	4
» » $3\frac{1}{8}$ "	4
ՃՄ—1577 պրիզմական շպոն . . $6 \times 3 \times 45$ մմ	5
ՃՄ—1587 » » . . $6 \times 8 \times 45$ »	5
Պրիզմական շպոն $6 \times 8 \times 80$ մմ	1
Սեպաձև » $6 \times 8 \times 40$ »	1
Պրիզմական » $6 \times 8 \times 40$ »	4
Յերկրորդ զտման գործված մաղ՝ ծակոտիններով, 12,7 մմ արամպձով	1
Ծակատած մաղ՝ ծակոտիններով, 7 մմ արամպձով	1
» » » 5 մմ »	1
Յերկրորդ զտման գործված մաղ՝ ծակոտիններով, 9,5 մմ	1
Առաջին » » » » 32 մմ	1

ԲԵՐՔԱՀԱՎԱՔԻ ՇՐՋԱՆՈՒՄ ՅՈՒՐԱՔԱՆՉՅՈՒՐ ԿՈՄՄԱՅՆԻ ՀԱՍԱՐ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ՝ ՀԱՏՈՒԿ ՊԱՀԵՍՏԻ ՄԱՍԵՐ ՅԵՎ ՆՅՈՒԹԵՐ

№	Պահեստի մասերի և նյութերի անունը	«Կոմունար» և «ՍՋԿ» հիմ- բայն	«Ստալինեց» կոմբայն
		Քանակ	Քանակ
1. Պահեստի մասեր			
1	Ող՝ կոնլի չուզունից	40	20
2	» քերիչ ելեատորների համար	5	5
3	Քառակուսի ող	10	10
4	Ծղոտատրանսպորտյորի ծոած ող	5	5
5	Յեռամատ և յերկմատ (հեղույսներով և պնդողակներով)	1	1
6	Յեռամատ և յերկմատ՝ ձախ	2	2
7	Սղոցավոր սեղմենա	2	3
8	Դեկի մատներ (պնդողակներով և հա- կապնդողակներով)	3	3
9	Նույնը թմբուկի (պնդողակներով և հակապնդողակներով)	5	3
		3	—
10	Նույնը	5	6
11	Հեղերի քաթանի ձող	4	4
12	Ծղոտամատույցի ձող	3	3
13	Յուղամանի նիպել ուղիղ	1	1
14	» » թեք	1	1
15	Ինքնամատույցի 12 ատամնավոր ա- տամնանիվ	1	—
16	Ինքնամատույցի տանող լիսեռի 5 ատամնավոր ատամնանիվ	2	1
17	Յերկրորդ զտման ողափոխիչի 8 ա- տամնավոր ատամնանիվ	2	1
18	ՃՄ —170 ատամնանիվի ճչանակ	1	1
19	ՃՄ —40 » »	1	1
20	Ինքնամատույցի լիսեռի փայտե ա- ռանցքակալ	2	2
21	Թեղի արանսպորտյորի լիսեռի փայ- տե առանցքակալ	2	2

№ Ն	Պահեստի մասերի և նյութերի անունը	«Կոմունար» և «ՍՁԿ» կոմբայն	«Ստալինեց» կոմբայն
		Քանակ	Քանակ
22	Ծղոտատրանսպորտորի ձողեր՝ կլոր	10	10
23	Գալլե շվիթաների ող՝ յուրաքանչյուր տեսակից	2 սղ	2 սղ
24	Գալլե շվիթաների միացնող ող՝ յուրաքանչյուր տեսակից 2 հատ	2 »	2 »
25	Կառանային հեղույս	10	10
26	Սև տափողակ	10	10
27	Հրովերի տափողակ	10	10
28	Հատուկ »	10	10
29	Քաթանի կտոր՝ քաթանները կարկատելու համար	0,5 մ	0,5 մ
30	Թել ու ասեղներ՝ քաթանները կարելու համար	1	1
31	Բիզ	1	1
32	Լանակոնած կաշի	10 մ	10 մ
33	Փափուկ յերկաթալար	0,5 կգ	0,5 կգ
34	Քաթանները կարելու փոկ	1,5 մ	1,5 մ
35	Աղբետի ժապավեն	1 մ	1 մ
36	Ձողերն ամրացնելու հատուկ մեխեր	100 գր	100 գր
37	Մաքրիչ նյութեր	0,5 կգ	0,5 կգ
38	Մոմեր՝ շարժիչի համար	2 հատ	2 հատ

« Ազգային գրադարան

NL0293134

ԳԻՆԸ 2 Ռ.

739

16124

Библiотека передовиков социалистического
сельского хозяйства

КАК УБРАТЬ КОМБАЙНОМ
НЕ МЕНЕЕ 500 ГЕКТАРОВ

СЕЛЬХОЗГИЗ   1936   ЕРЕВАН